

VÅR SÄKERHET

FOLK OCH FÖRSVAR | ÅRSRAPPORT 2015

Folk och Försvar är en öppen arena där säkerhets- och försvarspolitik utvecklas och berör, och nya idéer prövas. Hos oss möts olika människor och olika åsikter.

VÄRLDENS UTVECKLING OCH VÅR SÄKERHET

SÄKERHETSPOLITIK
SIDA 4-11

VÅR SÅRBARHET OCH FÖRMÅGA

SAMHÄLLET SÄKERHET OCH
KRISBEREDSKAP
SIDA 12-17

HOTBILDER OCH TOTALFÖRSVAR

FÖRSVARSPOLITIK
SIDA 18-25

INNEHÅLL

Välkommen till Folk och Försvars årsrapport 2015. Syftet med vår årsrapport är att samla utdrag från vår verksamhet och ge en överblick över det säkerhetspolitiska året.

Vår verksamhet har under 2015 nått fler än 15 000 deltagare, i klassrum över hela Sverige, i publika samtal i Stockholm och på studieresor till Paris, Riga och Kiev.

Den följs också via nätet av 75 000 besökare, och våra sändningar på FoF PLAY har visats över 50 000 gånger.

Vår säkerhet.....SIDA 3
Lena Bartholdson om Folk och Försvars verksamhetsår 2015.

**VÄRLDENS
UTVECKLING OCH
VÅR SÄKERHET**.....SIDA 4
SÄKERHETSPOLITIK

*"Vi har en berättelse
att berätta"*.....SIDA 6
Ett Samtal med: Kenneth Neijnes om
att skapa säkerhet för människor på
flykt.

**SEMINARIUM:
VI BRYR OSS**.....SIDA 7
Fyra röster om hur några av våra
medlemsorganisationer bidrar – och
bryr sig om vad som händer i världen.

Uppdraget är säkerhet.....SIDA 8
Utmaningen att vara "Minister för
en dag" skildras från ett besök på
Virginska gymnasiet i Örebro.

*Följ med på studieresa
till Paris*.....SIDA 10

Resan gav fördjupad kunskap om det franska arbetet mot radikaliserings och våldsbejakande extremism, vilket fick förnyad aktualitet i och med attackerna i Paris den 13 november.

**VÅR SÅRBARHET
OCH FÖRMÅGA**.....SIDA 12
SAMHÄLLETS SÄKERHET OCH KRISBEREDSKAP

**SEMINARIUM:
ATT FÖREBYGGA, FÖRHINDRA OCH
FÖRSVÅRA TERRORISM**.....SIDA 14
Under sensommaren 2015 presenterade regeringen den svenska strategin mot terrorism. Strategin har fokus på tre centrala aspekter, att förebygga, förhindra och försvåra att terrorbrott begås.

**#SÄKBAR: Livsmedel
och konflikt**.....SIDA 15
Inom ramen för det säkerhetspolitiska nätverket för unga #UNGSÄK arrangerade vi en säkerhetspolitisk after work om livsmedelsförsörjning.

**RAPPORTERING OM
KRIS OCH KRIG**.....SIDA 16
Följ vår scenariobaserade utbildning för studenter i journalistik som under två dagar upplever att rapportera om en konflikt i vårt närområde.

**HOTBILDER OCH
TOTALFÖRSVAR**.....SIDA 18
FÖRSVARSPOLITIK

**SEMINARIUM:
INRIKTNINGEN
AV VÅRT FÖRSVAR**.....SIDA 20
En offentlig diskussion efter ett nytt inriktningsbeslut.

**På plats i
Almedalen**.....SIDA 21
Solen sken över politikerveckan när resten av Sverige badade i regn. Och vi arrangerade seminarier både inom ramen för Försvarspolitisk Arena och på andra platser i Visby.

*Reflektion från
Ukraina*.....SIDA 22
Utvecklingen i Ukraina har förändrat förutsättningarna för europeisk säkerhet. Hösten 2015 tog vi med oss en grupp företrädare för olika delar av samhället för att studera det på plats.

*En blomstrande
akademi*.....SIDA 24

Akademien är ett utmärkt exempel på hur vi kan vara en brygga mellan nutida ledare och framtida – något som också är nyckeln till en mycket uppskattad utbildning.

*Alumner på resa till
andra sidan Östersjön*.....SIDA 25
Personliga möten och diskussioner mellan unga engagerade med olika politiska åsikter och olika perspektiv var en viktig del i vår resa till Riga.

Rikskonferensen.....SIDA 26

Under tre intensiva dagar ska viktiga frågor om vår säkerhet debatteras och nya vinklar prövas.

Verksamhet 2015.....SIDA 28
Kansliet.....SIDA 31

VÅR SÄKERHET

FOLK OCH FÖRSVAR 2015

LENA BARTHOLDSON, GENERALSEKRETERARE

Krig i Syrien med en utveckling som eskalerar från fruktansvärda till ofattbara dimensioner, desperata flyktingströmmar, EU-länder som stänger gränser, ett Ryssland som fortsätter att provocera – nyheterna från världen är dystra. Påverkanskampanjer och ett svåröverskådligt informationslandskap, ett ökat antal resande från Sverige till terrorgrupper, knivdåd med rasistiskt motiv på svensk grundskola – år 2015 har inneburit stora och svåra prövningar.

Hur påverkar den här utvecklingen Sverige? Under året har beslut fattats och flera åtgärder vidtagits. Efter ett omfattande arbete i Försvarsberedningen och en mer intensiv politisk diskussion än på länge lämnade regeringen i april över sin proposition med mål för det militära och civila försvaret till riksdagen. Beslut fattades med stor majoritet och därmed blev inriktningen utstakad vad gäller prioriteringar och vad det får kosta under perioden 2016-2020. Huruvida det räcker är föremål för fortsatta prövningar – för det handlar inte bara om att förvalta den förmåga man har. Det militära försvaret ska bland annat kompletteras med en offensivare cyber- och rymdförmåga, en mer robust personalförsörjning och tätare bilaterala samarbeten.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) får bland annat

en ledande roll i att bygga upp det civila försvaret samt att hantera påverkanskampanjer. Det är förvisso inga nya uppgifter, men det politiska intresset för, och trycket på, frågorna har gått från låg till hög nivå på kort tid. Sedan i höstas har MSB:s portfölj dessutom växt med uppdraget att samordna svenska aktörers hantering av flyktingsituationen. Inte bara för MSB, utan även för andra myndigheter och många aktörer både på regional och lokal nivå, handlar det nu om att i hög grad snabbt ställa om och prioritera annorlunda – på både kort och lång sikt.

Folk och Försvars verksamhet syftar till att sprida kunskap och väcka engagemang. Under året har vi lyft många frågor som präglar händelseutvecklingen och de utmaningar de fört med sig. Det har till exempel handlat om insatser för Syriens hårt prövade befolkning, både på plats och här i Sverige. Vi har även tagit upp den nya terrorstrategin, länsstyrelsernas krisberedskap, Natos utmaningar, det svenska luftförsvaret och mycket annat. Våra webinarier har – under rubriken Samtal med: – erbjudit mer personliga inblickar i säkerhetspolitiska utmaningar, och de mer informella samtalen i samband med #säkbar har medfört nya perspektiv på alltifrån livsmedel och konflikter till feministisk säkerhetspolitik. Ibland

lämnar vi Sverige: vi har tillsammans med mindre delegationer besökt Paris, Riga och Kiev för att studera säkerhetspolitiska utmaningar på plats.

Parallellt med en omfattande seminarie- och konferensverksamhet, både i egen regi och i samarbete med andra, har vår utbildningsverksamhet gått för högtryck. Blivande journalister och kommunikatörer har övats i rapportering om kris och krig. Årets Försvars och Säkerhetsakademi genomfördes för tredje året i rad och gav unga engagerade i våra medlemsorganisationer en exklusiv introduktion till säkerhetspolitik, försvar och krisberedskap. Löpande under hela året – i snitt 9 gånger per vecka – har vi därutöver mött närmare 10 000 gymnasieelever med vår upplevelsebaserade utbildning i säkerhetspolitik, Minister för en dag. Detta är en fundamental del i vår ambition att göra frågorna om säkerhet, försvar och krisberedskap till hela folkets angelägenhet.

Vi har nu valt att för första gången sammanställa en årsrapport och det är den du nu håller i din hand. Här bjuder vi dig på inblick i hela bredden av vår verksamhet samt några konkreta glimtar från 2015. Läs gärna, och kom ihåg att på vår hemsida finns alltid mer: mängder av webbsändningar, rapporter och artiklar.

VÄRLDENS UTVECKLING OCH VÅR SÄKERHET

SÄKERHETSPOLITIK

JOHAN LARNEFELDT, UTBILDNINGANSVARIG

En snabbväxande och på flera sätt destruktiv omvärldsutveckling kan få alltmer påtagliga konsekvenser för Sverige. Vad påverkar vår säkerhet och hur kan vi påverka världens säkerhet?

Det går på många sätt bra för världen. Snabb ekonomisk utveckling medför kraftig fattigdomsminskning, och politiska beslut i samband med detta bidrar till alltifrån minskad mödra- och spädbarnsdödlighet till högre utbildningsnivå. Vi skulle kunna teckna en mycket ljus bild av global utveckling – med två stora undantag: klimatförändringarna och krigen.

Vår planet är det mest grundläggande. Klimatförändringarna förändrar förutsättningarna för mänskliga samhällen, och förstärker befintliga hot och risker – från vattenbrist och konkurrens om jordbruksmark, till politiska eller sociala konflikter och sårbarheter i viktiga samhällsfunktioner.

Krigen har annorlunda och snabbare konsekvenser. Ur alla tänkbara

längre perspektiv har världen blivit allt mindre våldsam. I förhållande till världens befolkning har färre och färre människor dött i krig – jämfört med 1900-talets extrema världskrig, men också jämfört med århundradena dessförinnan. Under de senaste åren har vi dock sett ett hack i den kurvan. Vi är inte i närheten av världens tidigare våldsamhet, men den långvariga positiva utvecklingen – färre krig, färre döda i krig – har stannat av och vänt.

Detta har skett under de senaste fem åren, och det finns inget säkert sätt att säga om det är ett långsiktigt trendbrott eller ett tillfälligt bakslag. Konsekvenserna är dock påtagliga för människorna i de berörda delarna av världen: död, lidande, flykt.

Det finns tydliga regionala variationer. Just nu är Mellanöstern, framför allt Syrien och Irak, den mest våldsamma regionen – men sett över de senaste decennierna så har Afrika varit mer våldsam. Europa är – oavsett om vi talar om krig eller terrorism – exceptionellt fredligt, men Rysslands

olagliga annektering av Krim och krigsföring i andra delar av Ukraina har förändrat förutsättningarna för fred och internationellt samarbete i regionen.

Samtidigt har Europeiska unionens oförmåga att på ett samlat sätt hantera den minoritet av världens flyktingar som tar sig till Europa blivit allt tydligare. Detta har aktualiserat frågor om gränser och gränskontroller, längs EU:s yttre gräns såväl som längs medlemsstaternas egna gränser, och därmed brutit den långvariga trenden mot mer öppenhet och friare rörlighet inom Europa.

Frågan om den faktiska minskningen av säkerhet – genom en ökning av krig – samspelar med förändringar av upplevd säkerhet. Höstens attack på civila i Paris förde terrorism till toppen av den politiska och mediala dagordningen. Sveriges säkerhets- och underrättelsetjänsters samlade bedömning ledde kort därefter till att säkerhetspolischefen fattade beslut om en höjning av hotnivån när det gäller terrorism riktad mot Sverige.

Människor, samhällen och stater i Europa är – jämfört med andra delar av världen – inte utsatta för omfattande antagonistiska hot. Kriget i Ukraina och händelserna i Paris utgör dock exempel på två typer av hot som tycks vara både växande och svårhanterliga. Samtidigt är flyktingkrisen – främst en kris för de människor som tvingas fly – en påminnelse om de större konflikter som pågår i Europas närområde, och som vi blir alltmer inblandade i.

Här har Sverige en mängd val att göra. Vi är ett litet land, med ett kraftigt beroende av omvärlden. Detta märks i vår säkerhetspolitik, där samarbete och solidaritet är nyckelbegrepp. Samarbetet pågår ständigt, medan solidariteten är det mer skarpa begreppet, ämnat för kris eller krig. Den prövades senast efter attackerna i Paris, då Frankrike återopade artikel 42.7 i EU-fördraget, enligt vilken medlemmarna är skyldiga att ge "stöd och bistånd med alla till buds stående medel" åt den medlemsstat som utsatts för ett väpnat angrepp på sitt territorium. Dessa och liknande formuleringar från EU-sammanhanget har tydliga ekon i den svenska solidaritetsförklaringen, som uttalats av svenska regeringar av olika politisk färg sedan 2009, och också antagits av riksdagen:

"Sverige ska inte förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett EU-land eller ett nordiskt land och vi förväntar oss att dessa agerar på samma sätt om Sverige drabbas. Vårt land ska både kunna ge och ta emot stöd såväl civilt som militärt."

Tillsammans med vårt ekonomiska beroende av omvärlden och vår politiska inbäddning i internationella samarbeten och organisationer utgör dessa utfästelser om solidaritet en påminnelse om Sveriges praktiska förutsättningar för att skapa säkerhet – för oss själva eller i omvärlden.

Hur denna säkerhet ska värnas, och vad som egentligen hotar den mest, kommer att fortsätta diskuteras – med en mängd olika utgångspunkter. På makronivå är det planeten och klimatet som är den allt

överskuggande frågan. På mikronivå utgör mäns våld mot kvinnor ett påtagligt utspritt och varaktigt säkerhetshot. Säkerhetspolitiken rör sig vanligtvis någonstans mellan dessa nivåer – ofta kring statens säkerhet, men i allt högre utsträckning med samhälls säkerhet i fokus.

Det är avgörande att diskussionen om vad som hotar oss och vad vi framför allt ska skydda förs av så många som möjligt. Vi kan inte ha samma uppfattning om prioritering av hot och risker, men vi behöver en rimligt gemensam lägesbild över vad som händer i världen. Vi kan inte ha konsensus om det bästa handlingsalternativet i varje given fråga, men vi behöver viss enighet om grundläggande mål och principer.

Nu gällande principer för svensk säkerhetspolitik är relativt tydliga: internationellt samarbete till vardags och solidaritet i kris eller krig – med specifika beslut i varje enskilt fall. Hur väl kända dessa principer är hos befolkningen kan diskuteras; här finns utbildning och folkbildning att göra.

Den stora lägesbilden är om en möjligt ännu mer utmanande fråga. Vi befinner oss i en tid av stora omvandlingar: snabb ekonomisk utveckling, omfattande migration, förödande krig och humanitära katastrofer. Vissa aspekter av denna utveckling bygger välbild och mänsklig utveckling, medan vissa destabiliserar stater, samhällen och regioner. Sammantaget pågår en global maktförskjutning, med förändringar av staters roller och maktrelationer samt av internationella organisationers och normsystems funktionssätt. Insikten att gränserna mellan krig och fred blir mer diffusa och att våldsamma konflikter i allt högre utsträckning kan komma att äga rum i gråzoner är en praktisk utmaning för säkerhetspolitiska beslutsfattare på alla nivåer. Här finns tydliga implikationer för till exempel svensk totalförsvarsplanering. Att världens väpnade konflikter nu främst sker inom stater snarare än mellan stater har också konsekvenser för tillämpningen av den internationella

humanitära rätten, som härstammar från en tid då mellanstatliga krig var normen.

Här riskerar vi en generell förtroendekris när det gäller staters och andra aktörers förmåga till kraftfulla, fungerande och uthålliga interventioner i världens krishärdar – oavsett om det handlar om den pågående flyktingkrisen, kriget i Syrien eller andra humanitära katastrofer. En sådan förtroendekris är delvis obefogad; de historiska resultaten är på många sätt goda, i synnerhet när det gäller FN:s mer ambitiösa fredsbevarande insatser. Möjligen kan det senaste decenniets till stor del negativa erfarenheter från Afghanistan och Irak spela en roll här, i takt med att de krigen förvärras och det i Syrien fortsätter.

En alltmer påtaglig trend är givetvis att vi ser betydligt mer av vad som pågår nu än vi gjorde för 10, 50 eller 100 år sedan. Det mänskliga lidande som blir följden av världens krig och katastrofer kommer närmare – dels genom flykt och annan migration, dels genom en alltmer intensiv informationsförmedling.

Samtidigt behöver vi lyfta blicken från de nu aktuella kriserna, för att kunna se och förbereda oss för nästa. Vad vi då ska bevaka är en öppen fråga: klimatförändringar, energiförsörjning, livsmedelsproduktion, matpriser, social oro, politiska konflikter, informationskrigföring, internationellt samarbete, militära förmågor eller nya och gamla konfliktmönster. Även om de stora trenderna fortfarande ser ljusa ut tyder mycket på att de allra närmaste åren blir utmanande för Sveriges och världens säkerhet.

SAMTAL MED: KENNETH NEIJNES

HENRIK KARLSSON, UTBILDNINGANSVARIG

"Sverige och Kustbevakningen har svarat snabbt på ett uppkommet behov. Vi har gjort ett medvetet val för att vara där nere. Jag känner mig stolt över att vara svensk", sade Kenneth Neijnes i vårt samtal om att hjälpa människor på flykt över Medelhavet.

Kenneth Neijnes var den 23 september en av årets gäster i "Samtal med:" som vi arrangerar tillsammans med Försvarshögskolans studentkår.

Ett pressmedelande från Kustbevakningen gav en bild av den verklighet som mötte det svenska fartyget Poseidon på Medelhavet.

Poseidon med drygt 20 personer i besättningen möter under en räddningsinsats ett sjukande fartyg med flera hundra personer ombord. Fast under däck låg 52 döda människor. Det blev också inledningen till ett personligt och engagerat samtal med en som varit där.

"Vi har en berättelse att berätta", sa Kenneth efter att vi genomfört intervjun.

Samtalet lämnade mig med två bestående intryck. Det första handlar om vilja och prioriteringar. Det andra om att framgången vilar i begränsningen.

I detta fall fanns det vilja – från politiken, genom myndigheten till den enskilda medarbetaren – och då kan Sverige på mycket kort varsel mobilisera vår hjälp till de som behöver den. Något att vara stolt över. Genom beslutet att nöden och behovet var större där än här hemma gjordes ett aktivt val att också flytta vår förmåga och därmed prioritera

ner den nationella verksamheten.

Att insatsen på Medelhavet blev en humanitär framgång för Sverige beror just på småskaligheten i densamma. I allt från operativa beslut i räddningsaktionen till samordningsbeslut med lokala myndigheter var det besättningens egen hantering av uppkomna situationer som var avgörande.

I ett större perspektiv – för att framgångsrikt hantera kriser och katastrofer – krävs en större grad av samordning och samövning, inte minst på EU-nivå. Framtiden får utvisa hur Europa väljer att prioritera dessa utmaningar framöver.

SEMINARIUM: VI BRYR OSS

MINOU SADEGHPOUR, PROGRAMANSVARIG

Kriget i Syrien påverkar oss alla och sedan 3- åriga Alan Kurdis bild spreds i världspressen efter hans död har debatten kring Syrien och flyktingars situation växt.

I oktober beslutade vi oss därför för att ordna ett seminarium tillsammans med fyra av våra medlemsorganisationer som är aktiva i att göra skillnad för civilbefolkningen i Syrien och för människor på flykt. Svenska FN-förbundet, Svenska Röda korset, Rädda barnen och Svenska kyrkan deltog under seminariet för att informera om sitt arbete på plats i Syrien och med flyktingkrisen i Sverige.

Linda Nordin, generalsekreterare vid Svenska FN-förbundet inledde med att jämföra flyktingsituationen idag med den efter andra världskrigets slut. Flyktingkrisen i Europa och runtom i världen är till stor del ett resultat av krig, men till skillnad från

1945 så ser vi inget omedelbart slut på de konflikter som tvingar människor att lämna sina hem. Linda Nordin menade att den primära orsaken till att kriget i Syrien har fått fortgå är låsningen i säkerhetsrådet, men att det finns alternativa vägar att tillgå även för FN.

Ulrika Årehed Kågström, generalsekreterare för Svenska Röda Korset bidrog med gripande bilder från Syrien och Röda Korsets och Röda halvmånens arbete på plats i Syrien med uppdrag att lindra och förhindra lidande. Röda Korset-rörelsen finns på plats efter hela flyktvägen i Jordanien, Libanon, Turkiet och Makedonien – men även i Danmark och Sverige. Uppgiften är i första hand att se till att människor får sina grundläggande mänskliga behov tillgodosedda.

Elisabeth Dahlin, generalsekreterare för Rädda Barnen, informerade om

att Rädda Barnen fanns på plats i Syrien redan innan kriget bröt ut, för att arbeta med barn som flydde från kriget i Irak. Elisabeth Dahlin poängterade att kriget har förändrat ramen för hur krig förs. Situationen för humanitär personal har förändrats genom Syrien: vit flagg gäller inte längre.

Gunilla Hallonsten, tillförordnad internationell chef i Svenska kyrkan, berättade att Svenska kyrkan finns på plats och stödjer syriska flyktingar i Jordanien och Irak.

Kriget i Syrien är onekligen ett misslyckande för det internationella samfundet, trots alla goda krafter som kämpar med att lindra konsekvenserna för de som har drabbats av kriget. Förhoppningen om fred får aldrig slockna och tills dess fortsätter vi att bidra till att kriget och dess konsekvenser inte glöms bort.

FoF PLAY - DIREKT OCH I EFTERHAND

TITEL: **Vi bryr oss**
DATUM: **30 september 2015**

MEDVERKANDE:
Elisabeth Dahlin, Rädda Barnen
Gunilla Hallonsten, Svenska kyrkan
Linda Nordin, Svenska FN-förbundet
Ulrika Årehed Kågström, Svenska Röda Korset

UPPDRAGET ÄR SÄKERHET NÄR 10 000 UNGA BLIR MINISTRAR FÖR EN DAG

JOHANNA MATHIASSEN, UTBILDNINGSANSVARIG

Ni lovade ju att inte stänga gränsen! Vad ska vi nu göra? Vår befolkning lider, och ni sitter bara där och tänker på er... olja?

Dometos utrikesminister kan inte dölja sin förtvivlan över svårigheten att stoppa ett pågående virusutbrott i det egna landet. Ministerkollegan från grannlandet Amaso ser lurig ut och visar upp ett hemligstämplat dokument där orden "vaccin", "allians" och "sanktioner" kan skyntas. Idag är Folk och Försvar på Virginska gymnasiet i Örebro, och fem fiktiva länders regeringar är i full gång med att lösa sina olika säkerhetspolitiska utmaningar.

Minister för en dag är en av Folk och Försvars scenariobaserade utbildningar i säkerhetspolitik, och genomförs varje år i närmare 400 gymnasieklasser. Under 2015 genomfördes utbildningen i samtliga

landets 21 län, och den utgör Folk och Försvars största verksamhet.

Syftet är att lägga grunden för den säkerhetspolitiska diskussion vi vill ska vara hela folkets angelägenhet – en vision Folk och Försvar har haft ända sedan vi bildades 1940. Genom att låta eleverna sitta vid makten i den fiktiva Grönahavsregionen, väcks tankar om säkerhet, försvar och samhällets krisberedskap på ett för många helt nytt sätt.

Vad är det som ligger bakom dagens kriser och konflikter? Vilka verktyg och förmågor behöver vi för att lösa dem? Hur skapar vi säkerhet för alla? Och vad menas egentligen med säkerhet?

För oss som är ute på skolor och diskuterar de här frågorna blir det också tydligt vilka olika åsikter och perspektiv det finns kring vår tids största samhällsutmaningar – oavsett om det handlar om Sverige, världen eller den fiktiva regionen. Meningarna går allt som oftast isär om vilka verktyg som är lämpliga, men för det mesta finns det en enad bild kring vad som är viktigast att eftersträva. Att upprätthålla demokratiska samhällen. Att skapa robusta välfärdssystem. Att alla ska få uppleva välstånd och känna sig trygga. Samtidigt är det tydligt att brister i kommunikation och tillit kan göra det svårt att uppnå målen, och konflikter och kriser avlöser ständigt varandra i Grönahavsregionen.

"Jag kan se eleverna analysera situationer och resonera kring makt och politik medan eleverna knappt är medvetna om att det är skolarbete de ägnar sig åt"

LÄRARUTVÄRDERING 2015

Diskussionen går vidare på Virginska gymnasiet, där gruppen idag består till hälften av en språkintruktionsklass, och till hälften av idrottselever.

En elev kommer fram till mig och frågar om konflikten mellan folkgrupper i det land hon styr för dagen ser ut som i Irak – för i så fall har hon en hel del förslag på hur det kan lösas. Jag svarar att det definitivt finns likheter, och uppmanar henne att testa de olika lösningarna.

När dagen är slut har hon tillsammans med sina ministerkollegor vidtagit åtgärder för att landet ska bli mer jämlikt, utvecklas i demokratisk riktning, och få igång den ekonomiska tillväxten. Försvarsbudgeten får de se hur de gör med – meningarna går isär när det kommer till frågan om huruvida en det är militär upp- eller nedrustning som skapar mest stabilitet. Detta är en debatt vi är vana vid även utanför klassrummet i Örebro.

Imorgon bär det vidare till Vellinge, och därefter Luleå. Folk och Försvars folkbildnings-verksamhet tar aldrig paus, och under 2016 ser vi fram emot att få träffa ytterligare tusentals elever för att skapa engagemang och kunskap i frågor om vår gemensamma säkerhet på jorden.

"Jag brukade helt strunta i politiska frågor men nu har det ändrats"

"Gav en insikt i hur politiska beslut tas och hur svårt det är att styra ett land."

"Jag tycker att rollspelet igår var riktigt roligt, helt klart bland den roligaste skoluppgiften vi gjort sedan vi började gymnasiet."

"Det var kul att själv få vara med och påverka hur samhället ska se ut och få ett perspektiv över hur det är i omvärlden."

"Man inser nu efter varför det är krig i världen"

DELTAGARUTVÄRDERING 2015

2015 arrangerades Minister för en dag närmare 400 gånger och nådde 10 000 deltagare över hela landet.

Utbildningen värderades till 4.9 av 5.0 i vår lärarutvärdering.

Minister för en dag finansieras genom ett samarbete mellan Folk och Försvar och Försvarsmakten samt MSB.

FOTO: DAVID PERSSON

FOTO: DAVID PERSSON

FOTO: JOHAN DANIELSON

STUDIERESA TILL PARIS

LISA GILLSTRÖM, PROGRAMANSVARIG

Folk och Försvars fokus ligger på Sveriges säkerhet, men vi fäster stor vikt vid att även förstå vad som påverkar andra länders försvars- och säkerhetspolitiska vägval.

Vi genomför årligen minst två studieresor med deltagare från bland annat våra medlemsorganisationer, politiska partier, näringsliv, myndigheter och medier. Vi sätter stort värde vid just en bred delegation där olika yrkesbakgrunder och intressen får mötas – av erfarenhet vet vi att det är då diskussionerna blir som bäst.

Våren 2015 gick Folk och Försvars studieresa till Frankrike, närmare bestämt Paris. Sverige har långa och goda relationer med Frankrike, samtidigt som landets säkerhetspolitiska utmaningar var högaktuella: terrorism, internationella insatser i Västafrika, EU:s utveckling. På vårt

program stod samtal med svenska ambassaden, franska försvarsstaben, journalister, forskningsinstitut, franska försvarsutskottet samt företrädare för inrikesministeriets arbete mot radikaliserings.

Med på resan hade vi bland annat representanter från Svenska kyrkan, Dagens Nyheter, Aftonbladet, Försvarshögskolan, Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), Lunds universitet, Försvarsmakten samt Brandkåren Attunda.

Frågan om Frankrikes roll i världen blev ett tydligt tema under vår resa, och situationen i Mali tog stor plats i diskussionerna. Frankrikes militära interventioner – ofta i tidigare kolonier – verkar inte alltid styras av en samlad strategi, utan har ibland karaktär av brandkårsuttryckningar. Samtidigt finns en snabbhet och flexibilitet som många andra länder

med globala militära ambitioner saknar.

Resan gav också fördjupad kunskap om det franska arbetet mot radikaliserings och våldsbejakande extremism, vilket fick förnyad aktualitet i och med attackerna i Paris den 13 november.

Det franska åberopandet av EU-fördragets artikel om stöd och bistånd i händelse av väpnat angrepp innebar att Sveriges band till Frankrike hamnade än högre på den säkerhetspolitiska agendan.

Studieresan var en mycket uppskattad erfarenhet och den gav en god grund för att förstå den fortsatta säkerhetspolitiska utvecklingen i Frankrike, Europa och världen.

Sveriges ambassadör Veronika Wand-Danielsson
hälsar vår delegation välkommen till Paris.

FOTO: JOHAN DANIELSSON

VÅR SÅRBARHET OCH FÖRMÅGA

SAMHÄLLET SÄKERHET OCH KRISBEREDSKAP

JOHAN LARNEFELDT, UTBILDNINGSANSVARIG

Kris är det nya normaltilståndet, sägs det allt oftare, inom allt fler områden. Vilka är samtidens och framtidens viktigaste risker och sårbarheter och vad ska vi egentligen klara av som samhälle?

Det offentliga samtalet om krisberedskap är – kanske ännu mer än andra politikområden – händelsestyrt; vi pratar om och utifrån den senaste stora händelsen. Under ett år där många fortfarande var sysselsatta med att dra slutsatser för framtiden utifrån hanteringen av 2014 års skogsbrand i Västmanland blev flyktingsituationen den händelse som verkligen satte vår beredskap och vår förmåga på dagordningen.

De krig och kriser som driver så många människor på flykt just nu påverkar inte i första hand Sverige. Samtidigt har resurser och förmågor i delar av det svenska samhället prövats och ansträngts hårt under hösten 2015. Från ett krisberedskapsperspektiv är det dock värt att notera att detta knappast är en enskild händelse som avslutas efter några dagar, utan

på flera sätt ett nytt normalläge. Denna slutsats kan vara viktig för diskussion och politiska beslut om svensk krisberedskap, eftersom den tydliggör att arbetet med att förebygga, förhindra och hantera större störningar och påfrestningar är en angelägenhet för hela samhället.

Frågorna om samhällets säkerhet och krisberedskap påverkas av att de ofta kopplas till konkreta oväntade händelser som är avgränsade i tid och rum och hanteras av en specifik aktör, till exempel räddningstjänsten. Dessa på många sätt logiska kopplingar har utmanats och komplicerats på flera plan under de senaste åren.

En grundläggande – och inte ny – fråga är hur vi gör när den aktuella händelsen blir för stor för en enskild kommun eller dess räddningstjänst. Det finns ett större system, men som många konstaterade efter skogsbranden i Västmanland är det inte känt ens för alla aktörer i systemet hur det är tänkt att fungera. Här har en mängd olika förslag förts fram: mer utbildning

inom det befintliga, mer övning i att tillämpa det, en mer uttalad samverkansprincip, en differentiering av kommuners och länsstyrelsers geografiska områdesansvar, ett ifrågasättande eller omtolkande av den ansvarsprincip som mycket vilar på.

Parallellt med detta har diskussionen om samhällets säkerhet och krisberedskap under de allra senaste åren allt oftare flyttats upp från olycksnivån till den säkerhetspolitiska nivån, i takt med den negativa utvecklingen i omvärlden och i Sveriges närområde. Det är uppenbart att detta har varit och är omvälvande för aktörer inom svensk krisberedskap.

Vissa minns ett äldre system där krigshotet var den dimensionerande utgångspunkten och där totalförsvarets civila delar kunde utgöra samhällets krisberedskap i fredstid. Det system som nu funnits sedan början av 2000-talet – men som ändå ofta beskrivs som något som håller på att byggas upp – är på flera sätt

det motsatta: en lokalt grundad civil krisberedskap som ska kunna skalas upp för att hantera mer komplexa händelser.

Detta var möjligen enklare under den period då kriget var i princip avskrivet som dimensionerande hot. Här har omvärldsutvecklingen medfört förändringar, och en sammanhängande totalförvarsplanering ska nu bedrivas. Den civila delen av detta, det civila försvaret, ska bygga på den fredstida krisberedskapen – som alltså, till skillnad från det militära försvaret, är en påtagligt decentraliserad verksamhet. Här finns risk för kollisioner mellan principer, utgångspunkter och behov. Krisberedskapen bygger på lokala aktörer, medan totalförsvaret kräver central resursprioritering.

De förmågor som krävs när kris blir krig behöver däremot inte vara helt väsensskilda från den vanliga krisberedskapen. Dock kan det innebära dramatiskt höjda krav – och dessutom att dessa krav ställs på aktörer som inte på länge har förhållit sig till storskaliga antagonistiska hot, till säkerhetsskydd, eller till beredskapsplanering.

Ett intressant exempel från ett annat område är Sveriges hantering av flyktingsituationen, som har engagerat en betydligt större mängd myndigheter, organisationer och individer än de blåljusaktörer som ofta associeras med säkerhet och kris. Att i relativt stor skala ordna ett första mottagande åt människor som lämnat krig, kris eller fattigdom kan på många sätt likna annan krishantering; parallellt finns i alltifrån generella funktioner för samverkan och ledning till kommuners iordningsställande av evakueringsplatser. Men att evakueras från en brand eller en översvämning till sin grannkommun är inte detsamma som att fly från ett krig till andra sidan världen. Någonstans slutar den så kallade flyktningkrisen – i det svenska sammanhanget – att vara en kris och blir en bredare och mer långsiktig samhällsutmaning, inom skola och sjukvård, arbetsmarknad och bostadsbyggande.

Vilka slutsatser kan dras för krisberedskapen och för säkerhetspolitiken? Vissa menar att den stora och delvis oväntade händelseutvecklingen har stressat det politiska systemet så mycket att man under pågående händelse på kort tid vill fatta och genomföra relativt långtgående beslut. Andra menar att betydligt större åtgärder behövs – samtidigt som det inte finns full enighet om vilka dessa skulle vara. Denna typ av beslutsdilemman kan vara en relevant aspekt i den diskussion som ibland dyker upp om ett mer centralstyrt system för krisberedskap, med starkare ledning.

Minst lika viktigt som frågorna om den politiska nivåns framsyn, snabbhet och integritet är förmodligen samhällets samlade förmåga att hantera det oväntade. Vi är vana vid rapporter om ansträngd sjukvård, pressad poliskår och stressad socialtjänst – utan att någon särskild kris pågår. Och eftersom kriser oftast inte ger oss tillräcklig förvarning för att nya förmågor ska kunna byggas upp eller befintliga växa substantiellt så bör vi räkna med att det vi har till vardags är det vi har i kris – eller krig.

Och eftersom behov av till exempel sjukvård knappast minskar i kris och krig – tvärtom – är det förmodligen på detta praktiska plan vi bör diskutera ansvarsprincipen (att den som ansvarar för en verksamhet till vardags gör det även i kris). Här bör vi kanske särskilt minnas att ett slags ansvarsprincip i praktiken också gäller enskilda individer, då inget annat gäller.

Under det senaste året har många människor gjort stora frivilliga insatser i olika delar av flyktningmottagandet, något som alltjämt pågår. Även skogsbranden i Västmanland innebar tydliga steg framåt för enskildas engagemang i krisberedskapen. Att hjälpa till i en kris som man själv inte är drabbad av är dock inte detsamma som att själv klara en större påfrestning.

Här finns ett mångfacetterat informations- och kommunikationsproblem. Efterfrågan på information

och kommunikation till och med allmänheten under pågående kriser torde vara ökande – liksom de potentiella konsekvenserna av att sprida felaktiga uppgifter. På ett mer långsiktigt plan finns ett stort behov av information av mer grundläggande art. Vilka typer av händelser behöver en person i Sverige vara beredd på att hantera? Hur hanterar man dem? Var går gränserna mellan olika aktörers ansvar vid en större eller mindre samhällsstörning?

"Efterfrågan på information och kommunikation till och med allmänheten under pågående kriser torde vara ökande – liksom de potentiella konsekvenserna av att sprida felaktiga uppgifter."

Här aktualiseras de olika förutsättningar som finns för olika grupper av människor och i olika delar av landet. Dessa skillnader kommer sannolikt inte att minska i Sverige under de närmaste åren – samtidigt som vi ser en fortsatt dystert omvärldsutveckling.

Kriser och katastrofer – inte minst natur- och väderrelaterade – har ökat i världen under de senaste decennierna. Parallellt med detta har dock antalet som dör i dessa katastrofer minskat; det har skett en generell ökning av förmågan till förebyggande av, beredskap för och hantering av kriser. Detta är värt att komma ihåg; vi är inte hjälplösa offer för en orolig omvärld, utan förmåga att förbättra våra förutsättningar. Därtill är dessa förutsättningar i Sverige på många sätt mycket gynnsamma. En god utgångspunkt kan vara insikten om att förmågan att hantera det oväntade och det oönskade inte är något särskilt eller separat från det som ska skyddas. Vår krisberedskap är inte så väldigt mycket mer eller annorlunda än vårt samhälle.

SEMINARIUM: ATT FÖREBYGGA, FÖRHINDRA OCH FÖRSVÅRA TERRORISM

MINOU SADEGHPOUR, PROGRAMANSVARIG

Under sensommaren 2015 presenterade regeringen den svenska strategin mot terrorism. Strategin har fokus på tre centrala aspekter, att förebygga, förhindra och försvåra att terrorbrott begås. Strategin diskuterades vid ett seminarium hos Folk och Försvar den 28 oktober och frågan är minst sagt högaktuell.

Fokus ligger alltså på att arbeta med förebyggande insatser för att hindra att någon får viljan att begå terroristbrott, att förhindra att någon får förmågan och resurserna att begå terroristbrott samt att försvåra för den som trots allt försöker begå ett terrorisdåd. I ljuset av höstens fruktansvärda terrorattentat i Paris, Beirut och Bagdad blir behovet av en samlad strategi påtagligt aktuell.

Vårt seminarium i oktober inleddes med att Johan Moström, politiskt

sakkunnig hos inrikesminister Anders Ygeman, berättade om varför regeringen har valt att ta fram en ny strategi så tätt inpå den föregående, från 2012. En av orsakerna är att antalet svenskar som reser till krigshärda som Syrien och Irak för att ansluta sig till extrema terroristorganisationer har växt betydligt sedan 2012.

En väsentligt annorlunda situation än 2012 ställde därför krav på framtagandet av en ny strategi, med fokus på att vara vägledande samt att tydliggöra målsättningar och förmågor i samarbete med de myndigheter som kan ha det operativa perspektivet. Detta skulle säkerställa att strategin inte blir en skrivbordsprodukt som inte används. Representer från Säkerhetspolisen och Polismyndigheten medverkade som talare i seminariet och välkomnade, från sina olika

utgångspunkter, regeringens syn på arbetet.

Regeringens strategi tar alltså upp relevanta problem, men en växande fråga är om debatten och kunskapen i samhället är tillräcklig för att bidra till regeringens och myndigheternas arbete med att förebygga, förhindra och försvåra terrorism. Hur står det egentligen till med Sveriges beredskap på området? Vilka konsekvenser skulle ett terrorattentat få i vårt samhälle och hur skulle vi hantera det?

Höstens terrorattentat i Paris, Beirut och Bagdad vittnar om att strategin och arbetet kring densamma ständigt måste leva vidare. Terrorism finns i vår närhet och vi har all anledning att återkomma till ämnet under 2016.

FoF PLAY - DIREKT OCH I EFTERHAND

TITEL: **Att förebygga, förhindra och försvåra terrorism**
DATUM: **28 oktober 2015**

MEDVERKANDE:

Johan Sjöö, biträdande Säkerhetspolischef
Hans Brun, forskare King's College London
Jonas Hysing, chef Nationella taktiska rådet vid NOA, Polismyndigheten
Johan Moström, politiskt sakkunnig justitiedepartementet (ej på bild)

BILDEN ÄR HÄMTAD FRÅN #SÄKBAR: SEXUELLT VÅLD SOM VAPEN

#SÄKBAR: LIVSMEDEL OCH KONFLIKT

VICTOR CANVERT, UTBILDNINGSAANSVARIG

Inom ramen för #UNGSÄK anordnade vi tillsammans med Föreningen för Utvecklingsfrågor en säkerhetspolitisk after work för att lyfta frågan om livsmedelsförsörjning i klimatförändringarnas tid. Tillsammans med Melinda Sundell, senior research fellow vid Stockholm Environment Institute, ställde vi frågan hur livsmedel, klimatförändringar och säkerhetspolitik är sammankopplade, samt vilka konsekvenser ett oförutsebart klimat har på framtidens konflikter.

Globala klimatförändringar har länge bedömts som en av vår tids största utmaningar, genom förändrade förutsättningar för till exempel växtodling, boskapshållning och vattentillgång – förändringar som många av världens jordbrukare idag inte har förmåga att hantera. En ojäm livsmedelsförsörjning kan bidra till ökade spänningar i samhällen, och i redan instabila kontexter kan en felslagen skörd eller torka vara utlösande faktor för social oro och politisk konflikt. I skuggan av stora miljömöten och samarbete kring utsläppskvoter söker världens stater på olika sätt att säkerställa tillgången till livsmedel, och en växande rivalitet märks redan av – främst i termer av så kallad landgrabbing och hamstrande av olika basvaror.

I en diskussion om klimatförändring-

arnas försvårande av livsmedelsproduktion är det lätt att hänvisa till extremtorka i Sahel eller översvämningar i sydasialiska länder. Klimatförändringarnas konsekvenser ter sig mer uppenbara i utvecklingsländer med tydligare beroende av småskaligt jordbruk. Stater och områden i en redan ansträngd resurssituation med ett repressivt politiskt system är ur ett säkerhetspolitiskt perspektiv mer utsatta när livsmedelstillgång blir oviss. Men klimatförändringarna är globala, och deras konsekvenser – även säkerhetsrelaterade – är ett globalt ansvar.

Svensk livsmedelsförsörjning kan i dagsläget verka förskonad från storskaliga störningar, men Sverige är likväl en del av en globaliserad värld och integrerad i såväl säkerhetspolitiska strukturer som internationella transportnät. Ingen myndighet har ett tydligt samlat ansvar för hela kedjan av vår livsmedelsförsörjning och i händelse av ett utslaget transportsystem – oavsett orsak – tar det inte lång tid innan butikshyllor gapar tomma. Vårt beroende av omvärlden på – bland annat – livsmedelsområdet är så stort att frågan är värd att tänka över.

Framtidens svenska jordbruk är inte isolerat från extrem väderlek och årstidsförskjutningar, och kraftfulla

åtgärder för att på allvar hantera och stoppa klimatförändringarna har varit svåra att nå internationell enighet om.

Att diskutera de samhälleliga konflikter som kan uppstå på grund av oregelbunden livsmedelsförsörjning i klimatförändringarnas spår är att ytterligare lyfta in säkerhetspolitiken i klimatdebatten. Ett förändrat klimat kan innebära förstörda samhällen i orkaners spår men också öppen konflikt i kampen om brukbar jord och drickbart vatten. När klimatförändringarnas olika utmaningar skall mötas i framtiden – måste de säkerhetspolitiska aspekterna förstås och vidden av dess konsekvenser beaktas.

#UNGSÄK startades som ett initiativ för att samla verksamheter riktad mot unga inom våra ämnesområden.

Genom taggen visar vi att eventet är skapat för unga och innehåller tre komponenter - socialt, kunskapshöjande, nätverksbyggande.

RAPPORTERING OM KRIS OCH KRIG

FREDRIK MÜLLER-HANSEN, UTBILDNINGSANSVARIG

Under en dag följer våra studenter genom direktsända nyhetssändningar, presskonferenser och mediainspel en konflikt i Sveriges närområde. Uppdraget till studenterna är att värdera och källgranska nyheterna men för att få informationen och få tag i rätt intervjuoffer måste de också förstå hur vårt samhälle är organiserat.

Hundratals studerande vid journalistutbildningar i hela Sverige har genomfört vår scenariobaserade utbildning i hur man som journalist kan bevaka händelser där vår beredskap prövas – från kommunal krisberedskap till internationella konflikter. En bärande tanke i vår utbildningsverksamhet är att man kommer en bit på väg med en föreläsning, men betydligt längre med en praktisk övning.

”Är Sverige hotat”, frågade studenten. ”Nej”, svarade jag, ”men säkerhetsläget i vårt närområde har försämrats drastiskt, och det påverkar även Sverige.” Som en del i övningsledningen spelade jag en hög beslutsfattare som blev ställd mot vägen av en vetgirig

journalist – spelad av en student vid en av landets främsta journalistutbildningar.

Övningen Rapportering om kris och krig syftar till att ge studenter i journalistik en ökad kunskap om försvar, säkerhet och krisberedskap. Det är mycket som studenterna har att rapportera om: en konflikt bryter ut i vårt omedelbara närområde – samtidigt som en stor olycka inträffar i Sverige.

Hur skulle Sverige agera i en sådan situation? Vem har ansvar för vad vid en större samhällskris? Vad innebär egentligen den svenska solidaritetsförklaringen i praktiken? Och vad är överhuvudtaget viktigt för Sveriges säkerhet och krisberedskap? Detta

är frågor som deltagarna blir tvungna att söka svaren på när scenariot börjar spelas upp av Folk och Försvars övningsledning.

Presskonferenser från berörda aktörer avlöser varandra, samtidigt som stora och små nyheter kontinuerligt spelas in i scenariot. För studenterna kan det snabbt bli överväldigande.

Förberedelser och tydlig arbetsfördelning i de olika redaktionerna är nödvändigt för att klara av att hantera det omfattande nyhetsflöde som vi utsätter studenterna för – men också mer komplicerade avgöranden. Vad är sant och vad är falskt? Vilka nyheter ska prioriteras? Vad påverkar människor mest?

”Jag har lärt mig mer om dessa ämnen på 2 dagar än på hela grundskolan... och gymnasiet.”

STUDENT VID MITTUNIVERSITETET, SUNDSVALL

Mot slutet av dagen bryter vi scenariot. Ett visst lugn infinns sig och tillsammans med studenterna går vi igenom det material de producerat samt gör kopplingar till de föreläsningar vi hållit dagen före. Vid det här laget ska det inte råda några frågetecken kring de huvudsakliga principerna i Sveriges säkerhetspolitik eller om hur Sverige egentligen hanterar en större kris eller samhällsstörning.

Eveline Grassman, adjunkt vid enheten för journalistik, medier och kommunikation (JMK) vid Stockholms universitet konstaterar att Rapportering om kris och krig ger studenterna ”övning i att komma igång med nyhetsvärdering, källkritik, snabbhet och att vara noggranna med fak-

tauppgifter”. Folk och Försvar levererar kriserna och lärosätet levererar det journalistiska hantverket – en kombination som visat sig vara lyckad. ”Jag har lärt mig mer om dessa ämnen på 2 dagar än på hela grundskolan... och gymnasiet.” sa en deltagare. ”Bidrog verkligen till ett utökat intresse för dessa frågor.” sa en annan.

Att öka både kunskap och engagemang för Sveriges och världens säkerhet, samt för samhällets samlade förmåga att hantera hot, risker och påfrestande, är kärnan i Folk och Försvars uppdrag.

Våra två scenariobaserade utbildningar ”Rapportering om kris och krig” (ROKK), och ”Kommunikation i kris” (KIK) genomfördes 13 gånger 2015.

Utbildningen värderas till 4.6 av 5.0 i vår deltagarutvärdering.

Våra scenariobaserade utbildningar finansieras genom ett samarbete mellan Folk och Försvar och Försvarsmakten samt MSB.

HOTBILDER OCH TOTALFÖRSVAR

FÖRSVARSPOLITIK

JOHAN LARNEFELDT, UTBILDNINGANSVARIG

Krig i Europa, hot från terrorism, konflikt, gråzon och hybridkrig – antagonistiska hot är mer aktuella än på länge i diskussionen om Sveriges säkerhet, men vad innebär det för försvaret av Sverige?

Det finns flera större trender att ta på allvar just nu: en intensifiering av krig och konflikter i världen, allt tydligare brister i upprätthållandet av den internationella humanitära rätten, allt mer oklara gränser mellan krig och fred, civilt och militärt.

Lägger vi dessa globala utvecklingslinjer ovanpå det svenska samhällets generella beredskap för påfrestningar så får vi en relativt utmanande helhet. Just denna sammankoppling är central. Det är vanligt att såväl politisk debatt som medierapportering om svenskt försvar handlar om detaljer i Försvarsmaktens utformning och resurser, eller möjligen om hur vi ska hantera ett auktoritärt och expansionistiskt Ryssland. Det är viktiga frågor, men för att dra djupare slutsatser om faktisk svensk försvarsförmåga är de otillräckliga.

De av riksdagen fastställda målen för Sveriges säkerhet är enkla och grundläggande: vi ska värna liv och hälsa, samhällets funktionalitet samt våra grundläggande värden. Totalförsvar handlar om att, med bland annat dessa mål som utgångspunkt, förbereda Sverige för ett specifikt hot: kriget. Problemet är att detta hot – samtidigt som det i allmän bemärkelse växer – blir allt mindre specifikt och allt svårare att skilja från andra hot.

På det formella planet är det relativt enkelt i Sverige. Regeringen kan fatta beslut om höjd beredskap (skärpt eller högsta beredskap). Är Sverige i krig råder högsta beredskap och då är all samhällsverksamhet som ska bedrivas att betrakta som totalförsvar. Med nuvarande omvärldsutveckling blir det dock allt mindre sannolikt att konflikter som vi blir en del av – något vi för övrigt inte alltid kan välja – är riktigt så ordnade och tydliga. Att regeringen ska ha tid, möjlighet och förmåga att höja beredskapen framstår helt enkelt som ett lite för optimistiskt

antagande. Antagonistiska hot i gråzonen mellan krig och fred kan då bli polisiära angelägenheter, vilket är värt att notera när diskussionen om en hårt ansträngd polisorganisation går vidare.

Hur hanterar vi dessa gråzoner? Vi kan se oss om och skaffa kunskap om potentiellt antagonistiska aktörer i vår omvärld. Vi kan försöka dra slutsatser om deras intentioner och – med något större säkerhet – om deras förmågor. På detta kan vi försöka grunda långsiktiga beslut. Ett välbekant problem är då nödvändigheten av att ompröva och ändra dessa beslut när verkligheten förändras, i synnerhet om den förändras i negativ riktning. Detta ställer mycket stora krav på politiska beslutsfattare och på samhället som helhet. I normalfallet torde sådana beslut om förändringar utefter ändrad hotbild ofta komma försent för att åtgärda det man uppfattat.

Det kan därför finnas skäl att vända på det hela – att utöver frågan om vem som hotar oss fråga vad det är

vi vill skydda och var våra främsta sårbarheter finns. Svaren på dessa frågor är något mer beständiga än de om hotande aktörer. Det är också till stor del samma frågor som vi vill ställa inom krisberedskapen; skillnaden med ett totalförsvarsperspektiv är att det handlar om en antagonistisk motståndare med betydligt högre förmåga än vad vi till vardags har behövt förhålla oss till.

Sårbarheter i det svenska samhället diskuteras allt mer: tillgång till dricksvatten, robusthet i elförsörjningen, elektroniska kommunikationer för vardag och kris, sjukvård som klarar olycka och katastrof. Läget inom dessa områden kan antas vara känt för en eventuell angripare. Oavsett om denna angripare är en stat i vårt närområde eller en transnationell terroristgrupp så bör vi anta att vederbörande inte som första steg försöker locka ut Försvarsmakten på en öppen plats för en avgörande kraftmätning, utan snarare inriktar sig på våra största svagheter.

Krigshandlingar är ett medel för politisk påverkan, och om en aktör kan påverka oss genom att skapa störningar i våra viktigaste samhällsfunktioner – såsom elförsörjning, dricksvattentillgång eller sjukvård – så är det (från dennes perspektiv) att föredra framför militär konfrontation. Om samma eller liknande politiska mål går att uppnå endast genom operationer i cybermiljön, eller kanske helt enkelt genom spridning av (des)information genom fria medier, är det ännu mer fördelaktigt – praktiskt, politiskt, ekonomiskt.

Delar av detta pågår redan idag i Sverige, inte nödvändigtvis som en direkt förberedelse för något större, men likväl som något vi behöver förhålla oss till. Tillsammans med den bredare internationella utvecklingen gör detta gränsen mellan krig och fred mer diffus än tidigare, vilket understryker vikten av att krisberedskap och totalförsvar kopplas samman. Enklare uttryckt: en samhällskris är oftast inte ett krig, men ett krig är alltid en samhällskris.

Och risker och sårbarheter som finns i fredstid försvinner inte i krig; de förstärks, och utnyttjas av motståndaren.

Ett totalförsvar ska göra sådant utnyttjande svårare, och därigenom minska sannolikheten för att någon ens försöker. Det ska också stärka förmågan att hantera situationer då detta ändå sker. Vad gäller det militära försvaret är detta relativt väl förstått och diskuterat (utmaningarna handlar kanske främst om att finansiera och implementera det man beslutar). Försvarsmaktens förmågor kan ha en avskräckande effekt samt möta mer direkta hot. Därigenom kan de hävda landets suveränitet och territoriella integritet – enligt lagstiftaren två förutsättningar för att vi ska kunna uppnå målen för vår säkerhet. Totalförsvarets andra del, det civila försvaret, ligger egentligen närmare dessa grundläggande mål. Det ska värna civilbefolkningen och säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna – krisberedskap i ett skarpare läge och med betydligt större påfrestningar. Detta är värt att reflektera över efter ett år då det – helt utan att det råder krig eller katastrof i Sverige – talats om stora påfrestningar och ett samhälle som prövats.

Det civila försvaret ska också bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld. Detta torde inte vara dess mest omfattande uppgift, men det är utan tvekan den som fått mest uppmärksamhet från politiskt håll. Inte heller denna politiska uppmärksamhet har dock medfört några substantiella ekonomiska tillskott till totalförsvarets icke-militära delar; det civila försvaret – från kommun till central myndighet – ska än så länge utvecklas med befintliga resurser.

Apropå formuleringen om 'krig i vår omvärld' kan vi notera att diskussionen om nationell eller internationell tyngdpunkt för försvaret är fortsatt aktuell. I ungefär samma takt som flera av världens krig och konflikter fördjupats och förvärrats – Syrien, Irak, Afghanistan

– så har det talats allt tydligare om att försvaret av Sverige ska börja i Sverige. Denna politiska kapplöpning tillbaka till gränsen är på många sätt rimlig, eftersom nationell försvarsförmåga varit eftersatt och säkerheten i närområdet försämrats. Det hela komplicerades dock av en höst då Sverige fick ta emot begäran om stöd i kriget mot den så kallade Islamiska staten från först Frankrike (med vilka vi har fördragsfästa solidaritetsförpliktelser inom EU), och sedan USA (som utgör en av våra allra viktigaste bilaterala relationer).

I officiella formuleringar av Sveriges säkerhetspolitik uttrycks tydligt att vår säkerhet är beroende av andras och att vi bygger säkerhet tillsammans med dem. De konkreta slutsatserna för totalförsvaret är en vanskligare fråga. För det militära försvaret handlar det om avvägningar mellan nationellt och internationellt, men kanske allt oftare om situationer där de glider samman – därtill i mycket snabba händelseförlopp. För det civila försvaret handlar det om att bygga robusthet och redundans i ett samhälle som i alltifrån livsmedel och läkemedel till kommunikationer och energiförsörjning är mycket tätt invävt i omvärlden.

Världen blir på kort sikt mer våldsam och det kan drabba Sverige – sannolikt inte som en enskild isolerad händelse, utan som en del av större konflikter. Något som i allt högre utsträckning genomsyrar dessa konflikter, inte minst i inledande skeden, är information – som verktyg och som arena. Här krävs förmåga att stå emot desinformation och propaganda – från stater eller andra externa organisationer, och från aktörer inom vårt eget samhälle som försöker splittra eller skrämja. Det ett land som Sverige behöver för att göra detta är dock inte i första hand egen motpropaganda, utan snarare fria medier och självständigt tänkande människor med djup och bred kunskap samt förmåga till källkritik. Detta utgör också grunden för en öppen, kritisk och demokratisk förankrad diskussion om världens säkerhet samt om vår beredskap för det oväntade.

SEMINARIUM: INRIKTNINGEN AV VÅRT FÖRSVAR

LINA HAST, PROGRAMANSVARIG

Den 29 april presenterades den försvarspolitiska inriktningspropositionen under ett av våra seminarier.

Efter ett antal år av fokus på internationella insatser och säkerhet långt borta från Sverige kom i vårens inriktningsbeslut en tydlig betoning på nationellt försvar av Sveriges territorium.

Detta är ett trendbrott som även blir tydligt i rubriken: "Sveriges försvar 2016-2020". I propositionen läggs betoning på stärkt operativa förmåga, för att erhålla en krigsavhållande tröskeffekt mot en eventuell motståndare.

Det blev också beslut om en anslagsökning till Försvarsmakten vilket även det är ett trendbrott – något som, enligt ansvarigt statsråd, skickar en signal till omvärlden. Sett till andel av BNP blir det dock en

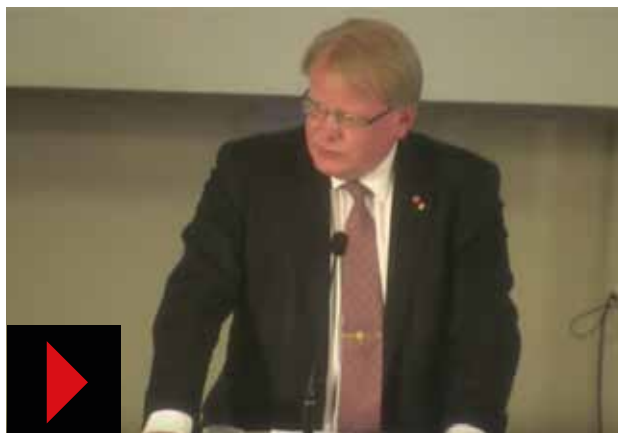
minskning, och försvarsdebattören Niklas Wiklund – också känd som Skipper – påpekade vid seminariet att försvarsanslaget år 2020 kommer att vara under 1 % av BNP. De anslagsökningar som har aviserats kan förstärka förmågan, men räcker alltså inte till för att möta försvarsberedningens ambitionsnivå.

Försvarsmaktens generaldirektör Peter Sandwall aviserade också att man genom dessa anslagshöjningar kommer en bit men inte hela den väg som Försvarsmakten önskat i sitt underlag inför beslutet. Fortsatta utmaningar är att Försvarsmakten inte får den förstärkning av den så kallade basplattan – grundläggande materiel och personlig utrustning – som de hade önskat, samt att det finns långsiktiga utmaningar både vad gäller materiel- och personalförsörjning. Dessa två områden behandlas nu i separata utredningar, som redovisas under 2016.

Så är också fallet med frågan om Sveriges försvars- och säkerhetspolitiska samarbeten – kanske den enda mer tydligt blockskiljande frågan i en försvarspolitisk debatt som efter inriktningsbeslutet varit relativt stillsam.

Samtidigt är det tydligt att omvärlden tränger sig på. Nils Svartz, överdirektör på Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, påminde under seminariet deltagarna om att det inte är ett annat samhälle som dyker upp bara för att det är krig – ingen annan kommer att ta över ansvaret om det är krig. Istället handlar det om att förbereda sig på drastiskt förändrade förutsättningar för det man gör till vardags.

Många av de centrala utmaningarna inom försvar och säkerhet är under utredning – men det försvarspolitiska samtalet och de försvarspolitiska diskussionerna får inte stanna av.

FoF PLAY - DIREKT OCH I EFTERHAND

TITEL: **Inriktningen av vårt försvar**
DATUM: **29 april 2015**

MEDVERKANDE (URVAL):

Peter Hultqvist, försvarsminister

Nils Svartz, överdirektör MSB

Peter Sandwall, generaldirektör Försvarsmakten

Annika Nordgren Christensen, debattör

Niklas Wiklund, försvarsdebattör

FOTO: AKA-FILM

FOLK OCH FÖRSVAR I ALMEDALEN

LINA HAST, PROGRAMANSVARIG

Almedalsveckan är varje år fullspäckad av spännande seminarier och möten, och 2015 var inget undantag. Solen sken över politikerveckan när resten av Sverige badade i regn. I år var Folk och Försvar för första gången projektmedlem i Försvarpolitisk Arena i Almedalen – och vi arrangerade seminarier både där och på andra platser i Visby.

Almedalsveckan är ett naturligt sammanhang för oss, framför allt för att de seminarier som arrangeras är helt öppna för allmänheten. Att olika frågor från olika områden stöts och blöts i ett gemensamt sammanhang – ibland med oväntade möten och kollisioner – är också en fördel.

Under 2015 var vi projektmedlem i och projektledare för Försvarpolitisk Arena (FPA). Vi vill genom diskussioner och kunskapsöverföring

skapa ett ökat medvetande hos allmänhet och politiker om försvars- och säkerhetspolitik samt samhällets krisberedskap.

På FPA arrangerades drygt 30 seminarier – och därtill försvarspolitiska morgonpass där alla partiers representanter i försvarsutskottet tillsammans med en företrädare från ungdomsförbundet svarade på aktuella försvars- och säkerhetspolitiska frågor. Ämnen som vi tog upp på FPA var feministisk säkerhetspolitik, utvecklingen av det civila försvaret, läget i Mali samt gråzonerna mellan civilt och militärt i humanitära insatser.

Projektledningen av FPA var en bra erfarenhet och att frågorna om vårt försvar samlas till en arena tydliggör dem. Arenan är inte bara en mötesplats för den intresserade allmänheten utan också ett bra

verktyg för att samla flera olika civilsamhällesorganisationers frågor och utmaningar till en plats. Genom samarbetet blir kontaktytorna mellan oss och andra större och frågorna fördjupas av våra olika perspektiv.

Utanför FPA arrangerade Folk och Försvar, i samarbeten med flera andra organisationer, välbesökta samtal om utvecklingen i Ryssland, säkerhetsskydd i en osäker tid, samt det internationella svaret på IS och Boko Harams framfart.

Sammanfattningsvis ser vi en orolig värld med allt fler utmaningar mot vår säkerhet – men också ett gott genomslag för vår gemensamma idé om att lyfta försvars- och säkerhetspolitiken samt samhällets krisberedskap för diskussion och debatt. Vi ser med spänning fram emot vad Almedalsveckan 2016 har att bjuda på!

INTRYCK FRÅN UKRAINA

LENA BARTHOLDSON, GENERALSEKRETERARE

"Ukraina behöver bekämpa två gigantiska utmaningar samtidigt – dels ett krig mot Ryssland, dels tillmötesgå behovet av att på ett nationellt plan fullfölja revolutionen"

Utvecklingen i Ukraina har förändrat förutsättningarna för europeisk säkerhet. Hösten 2015 tog vi med oss en grupp företrädare för olika delar av samhället för att studera det på plats.

I slutet av november landade en Folk och Försvar-delegation i ett gråmulet Kiev. Den ryska annekteringen av Krim och ockupation i östra Ukraina har genererat skarpa fördömanden från en rad internationella aktörer och i Ukraina har stort stöd för att främja fred, stabilitet och ekonomisk tillväxt satts in. Sverige är i sammanhanget en stor spelare, med bilateralt stöd och ekonomiskt bistånd. Höstens resa gick med andra ord till en destination med strålkastarljus på sig.

Inramningen var dock inte särskild ljus. Som någon under alla våra möten nämnde: Ukraina behöver bekämpa två gigantiska utmaningar samtidigt – dels ett krig mot Ryssland, dels tillmötesgå behovet av att på ett nationellt plan fullfölja revolutionen. I februari hade Ukrainas president Porosjenko tillsammans med Rysslands president Putin, Frankrikes president Hollande och Tysklands förbundskansler Merkel förhandlat fram det så kallade Minskavtalet. Det här avtalet anses vara en viktig nyckel i processen för att lugna situationen och för att Ukraina ska kunna få tillbaka kontrollen över de ockuperade områdena i de östra delarna av landet. Något vapenstillestånd i verklig mening

har det dock inte blivit. Avtalet har brutits sedan dess, varje dag, och bara två veckor innan vår ankomst hade situationen dessutom eskalerat åt det negativa hållet. Inte bara stora mänskliga förluster utan även 1,5 miljoner internflyktingar är resultatet så här långt. Någon närvaro av rysk militär förnekas dock från ryskt håll, även om det finns åtskilliga bevis på deras aktiviteter. Det konstaterades krasst under flera samtal att en välproducerad, underhållande, emotionell och välfinansierad rysk medieapparat är svår att värja sig mot och en av de riktigt stora utmaningarna.

I Kiev kom diskussionerna att handla mycket om läget i östra

Ukraina, och – trots det svåra läget – om förhoppningarna som finns på Minskavtalet.

Mycket uppmärksamhet ägnades också åt utmaningarna med stor och utbredd korruption och behovet av en fungerande rättsstat – det senare tydligt illustrerat av en undersökning som visar att så lite som 5 % av befolkningen känner förtroende för domstolarna.

Visst har viktiga reformer ägt rum. En påtaglig sådan handlar om trafikpoliserna. Efter att ha avskedat samtliga trafikpoliser i Kiev har man återanställt enbart dem under 35 år – nu med tredubbla löner. Just detta har varit symboliskt viktigt för att

visa att även mäktiga personer nu kan åka fast för trafikförseelser, utan att kunna muta sig loss.

Utmaningarna i Ukraina är stora, på så många plan. Kanske är det därför de små ljuspunkterna, som kan utgöras av att en högt uppsatt person faktiskt får en trafikbot, är så viktiga. För det är många som kräver förändring och förbättring, vilket manifesteras i ett enormt engagemang i civilsamhället – människor som bister den dåligt utrustade militären med mat, kläder och mediciner och som samlas för att formulera reformförslag.

Människorna som stod kvar på Majdan under den kalla vintern 2013/2014, även när dåvarande

presidenten Janukovyč beordrade krypskyttar mot sin egen befolkning, behöver ljuspunkter.

Folk och Försvar arrangerar årligen två studieresor.

Under åren har vi bland annat arrangerat resor till Lettland, Indien, Polen, Turiet och Egypten.

2016 planeras för två nya studieresor. Då står bland annat Washington, D.C. som resmål.

EN BLOMSTRANDE AKADEMI

HENRIK KARLSSON, UTBILDNINGSANSVARIG

Varje år antas 20 unga ledare från våra medlemsorganisationer till vår exklusiva utbildning Försvars och Säkerhetsakademien.

Akademien ger deltagarna en unik inblick i svensk försvars- och säkerhetspolitik, men utgör också ett starkt alumni-nätverk av unga engagerade från såväl de partipolitiska ungdoms-förbunden som från andra delar av samhället.

Det var i februari som utrikesdepartementets Alexander Atarodi inledde årets akademi. Med breda penseldrag beskrevs stora globala trender och hur de påverkar säkerhetsläget över världen. Maktförskjutning, urbanisering, globalisering. Instabilitet, konflikt och klimat. Tommy Åkesson, tidigare huvud-sekreterare i försvarsberedningen, förklarade hur detta påverkat våra svenska säkerhetspolitiska vägval och var vi står idag. Carolina Vendil Pallin

från FOI uppdaterade oss om utvecklingen i Ryssland och Elisabeth Dahlin från Rädda Barnen beskrev från sitt perspektiv vad som händer i Syrien och barns särskilda utsatthet på flykt. Josefine Karlsson, Kvinna till Kvinna, avslutade en intensiv dag med att ge ett feministiskt perspektiv på säkerhet och säkerhetsbyggande.

Och så fortsatte det. Fyra heldagar under våren som alla samlade experter och chefer för att ge sin bild av vårt samhälles krisberedskap, samt vår försvars- och säkerhetspolitik. Praktiska besök varvades med exklusiva föreläsningar och samtal. Och när akademien avslutades under en högtidsmiddag i maj var det 24 nöjda unga ledare som fick sina diplom.

I januari stänger ansökningen till 2016 års akademi och om man ser bakåt kan man konstatera att söktrycket varit högt – fler än tre sökande per plats.

Akademien är ett utmärkt exempel på hur vi kan vara en brygga mellan nutida ledare och framtida – något som också är nyckeln till en mycket uppskattad utbildning.

Utbildningen värderas till 5.0 av 5.0 i vår deltagarutvärdering, och genomförs med stöd av Försvarsmakten, MSB samt Försvarshögskolan.

ALUMNER PÅ RESA TILL ANDRA SIDAN ÖSTERSJÖN

VICTOR CANVERT, UTBILDNINGANSVARIG

Vilka försvars- och säkerhetspolitiska utmaningar står grannland Lettland? Denna fråga ställdes till en grupp unga engagerade inför vår resa för alumner från akademi. Svaren blev mångfacetterade.

Lettland har ökat i säkerhetspolitisk aktualitet i takt med det hårdare klimatet mellan Ryssland och dess grannländer under de senaste åren. Landet har brister i nationell försvarsförmåga men är samtidigt väl integrerat i internationella säkerhetsstrukturer såsom Nato och EU. Landets negativa demografiska trend löper parallellt med dess tydliga nationella identitet och en komplicerad relation till de stora minoritetsgrupperna. Lettland som resmål motiveras därmed genom dess geopolitiska position, begränsade förmåga och internationella åtaganden – samt komplexa sociokulturella förutsättningar.

I våra världars anföranden dominerade frågan om Rysslands agerande, Nato:s position i Baltikum samt en orubblig tilltro till historiens upprepning och förmågan att genom tillbakablick förutspå framtidens säkerhetspolitik. I kontrast till detta inriktades deltagargruppens frågeställningar och interna diskussion på Lettlands förmåga att skapa alternativa säkerhetspolitiska verktyg, landets demokratiska underskott samt behovet av en helhetssyn på samhällets samlade förmåga att hantera externa och interna påfrestningar.

Gruppens bredd i organisatorisk tillhörighet och erfarenheter resulterade i en nyanserad diskussion där sviktande relation mellan folk och stat, komplicerad nutidshistoria och bristande åtaganden inom mänskliga rättigheter samt svagt civilsamhälle sammankopplades med landets säkerhetspolitiska förutsättningar och dess konkreta möjlighet att hantera kris och konflikt.

Personliga möten och diskussioner mellan unga engagerade med olika politiska åsikter och olika perspektiv på världen är en viktig del av Folk och Försvars verksamhet. Att föra samman dessa grupper med viktiga beslutsfattare i våra grannländer innebär ytterligare en dimension för att förstå för vår omvärld.

"När det kom till yttre säkerhet var det mycket om hur Lettland stärker sin egen försvarsförmåga samtidigt som man med hjälp av Nato och inte minst USA arbetar med att avskräcka potentiell aggression från Ryssland. Här var det inte bara prat om att det behövs X antal stridsvagnar och Y antal artilleripjäser, vilket är mycket intressant och viktigt det med, men också hur man till exempel genom strategisk kommunikation kan bemöta de verktyg som Kreml effektivt använt sig av i Ukraina.

Sedan handlade mycket om Lettlands inre säkerhet och framför allt integrationen av den stora rysktalande delen av befolkningen. Det är ju inte heller något som bara är en säkerhetsfråga utan rent existentiellt för landet.

På allt detta kunde vi även fördjupa vår kunskap om Lettlands styrelseskick och inrikespolitik.

Sammanfattat är kanske det jag framför allt tar med mig från resan hur djupt och ingående Sverige har intresse, utöver det rent moraliska, att se ett starkare och mer välmående Lettland."

Zebulon Carlander, Moderata Ungdomsförbundet
Försvars och Säkerhetsakademin 2013

FOTO: ULF PALM

RIKSKONFERENSEN

LISA GILLSTRÖM, PROGRAMANSVARIG

"Vinterns Almedalen", "årets viktigaste försvars- och säkerhetspolitiska arrangemang", "Sälen" eller "Folk och Försvar" – kärt barn har många namn. Den heter Rikskonferensen.

Under tre intensiva dagar ska viktiga frågor om vår säkerhet debatteras och nya vinklar prövas. Gamla bekantskaper ska fördjupas och nya ska stiftas. Politiska utspel ska göras och överenskommelser ska slutas.

Det försvars- och säkerhetspolitiska året inleds och platsen är Folk och Försvars Rikskonferens på Sälens Högfjällshotell.

Årsskiftet 2014-2015 var en intensiv tid i säkerhetspolitiken – men också i svensk inrikespolitik. Rikskonferensen 2015 föregicks av ett i december avvärt extraval och så, alldeles dagarna före konferensen, ett

terrorattentat i Paris. Detta inskräpte betydelsen av de frågor som vi ständigt riktar vår uppmärksamhet mot.

Och redan utan de dagsaktuella händelserna var det en orolig värld vi hade att diskutera: utvecklingen i Ryssland och Mellanöstern, konsekvenserna av ebola-epidemin, den svenska insatsen i Mali, rymden som säkerhetspolitisk arena – och mycket annat.

Det allt viktigare finska perspektivet täcktes in av såväl Finlands utrikesminister som landets försvarschef. Samtalen kretsade även kring vilka konsekvenser påverkanskampanjer har på samhället – samt hur vi kan möta och hantera dem. Ett viktigt inslag var förstås diverse synpunkter och medskick inför vårens försvarspolitiska inriktningsproposition.

2015 blev inte mindre händelserikt: fortsatt krig i Mellanöstern, terrorism i Europa, flyktingkris i världen – och allt fler diskussioner om Sveriges säkerhet och beredskap.

Vi ser ett stort värde i att samla våra medlemmar från det svenska civilsamhället och bidra till att de fortsätter att vara centrala aktörer i diskussionen om säkerhetspolitikens prioriteringar och utformning.

Att förvalta denna 70-åriga tradition är en stor ära, men i viss mån även en utmaning – som vi med glädje tar oss an. Konferensen ska vara välarrangerad och innehållsrik. Traditioner ska bevaras, men samtidigt ska det blickas framåt och ständigt förfinas och förnyas.

Vår ambition är att konferensen ska erbjuda ämnen och frågeställningar som fångar pågående debatt om

FOTO: ULF PALM

säkerhet och försvar, men vi vill också inspirera till en breddad syn på vad säkerhet är och vad som påverkar den. Här är det viktigt att identifiera och inkludera nya aktörer – både på scenen och i publiken – som utgör viktiga spelare i sammanhanget.

Frivilliga försvarsorganisationer, politiska företrädare från riksdag och regering, representanter från civilsamhället, partipolitiska ungdomsförbund, näringsliv och medier. På Rikskonferensen är alla aktörer viktiga, inte minst våra 81 medlemsorganisationer.

Vi är stolta över den mångfald av organisationer som genom sitt medlemskap vill stödja att arbetet som rör vår säkerhet och frihet finns på dagordningen och att bjuda in dem till konferensen är för oss en självklarhet.

Varför fjällmiljö? Vi är längre bort från tunnelbanor och ordinarie arbetsplatser, men närmare till mötet mellan människor och åsikter. På Rikskonferensen får samtalet vara i centrum – det formella som sker på scenen, men även det informella som sker vid frukostbuffén, i skidspåret eller över en kopp kaffe under en paus.

Vi är övertygade om att dessa möten är viktiga för att driva utvecklingen av vår säkerhet framåt. Vi möjliggör mötestillfällen och deltagarna fyller dem med innehåll. Fjällmiljöns otillgänglighet blir till tillgänglighet.

Att just tillgängliggöra och inkludera är viktigt för Folk och Försvar. Av utrymmesskal kan inte alla som önskar delta i konferensen, men konferensen kan komma till dem.

Genom webbsändning – som vi

också gör med så gott som alla våra seminarier året runt – kan Rikskonferensen följas både live och i efterhand, och genom sociala medier kan engagerade och intresserade framföra frågor och funderingar.

I 70 år, sedan 1946, har Folk och Försvar bjudit in till debatt i fjällmiljö och för varje år som går känner vi tydligt att intresset för konferensen ökar.

Vi är övertygade om att detta är ett kvitto på att behovet av diskussion om hur vi skapar säkerhet blir allt större samt intresserar och berör allt fler – och vi planerar att vara arenan för detta även under de kommande 70 åren!

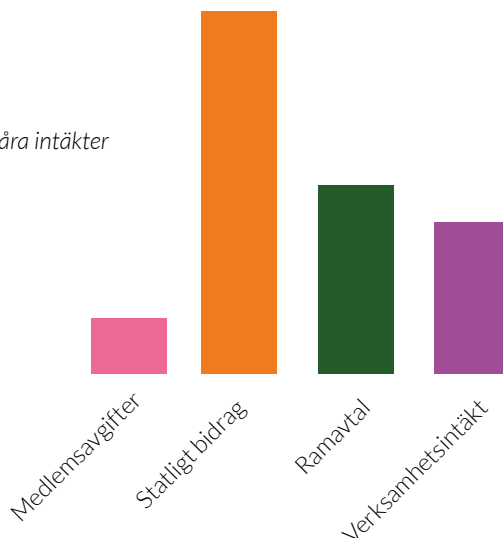
VERKSAMHETSÅRET 2015

EN ÖPPEN ARENA FÖR FRED, FRIHET OCH DEMOKRATI

Så ser det ut i siffror

- 10 miljoner SEK per år och ger
- 9 anställda och 12 utbildare,
- 450 aktiviteter,
- 15 000 besökare/deltagare, varav
- 10 000 är yngre än 25 år, och
- 75 000 digitala besökare

Så får vi våra intäkter

KONFERENSER

11-13 jan Rikskonferensen
15-17 jun Nordisk konferens

SEMINARIER

29 jan The Annual National Conference 2015 - What was on the agenda?
17 feb Framtiden för det svensk-finska försvarspolitiska samarbetet
11 mar Syrien - en tragedi utan slut?
18 mar Luftförsvaret efter 2040 - en långsiktig strategi?
25 mar Ryssland, EU och Nato - säkerhetspolitiska svårigheter
01 apr Mellanöstern - en lägesbild
15 apr Australia: security challenges in the Indo-Pacific
29 apr Seminarium om inriktningspropositionen
06 maj Islamiska staten - hur ska vi agera?
11 maj Sveriges internationella försvarssamarbetsavtal
19 maj Information Operations as a Foreign Policy Tool
27 maj Samhällets krisberedskap - en nationell lägesbild
3 juni Säkerhetspolitik i norr
12 juni NATO and the current European Security Challenges
21 sep Koreanska halvön - en bedräglig fred?
23 sep Att förebygga konflikter och bygga fred
26 sep Nya utmaningar för Sveriges säkerhet
30 sep Syrien - vi bryr oss!
12 okt Rymden: Strategi för militär förmåga och civil nytta
15 okt Turkiet: en osäker framtid?
28 okt Att förebygga, förhindra och försvåra terrorism - har vi det som krävs?
03 nov Hybridkrigföring - maktmedel, gråzoner och vår beredskap
05 nov Länsstyrelsens krisberedskap - förutsättningar och förmåga
10 nov Utmaningar för Sveriges nationella säkerhet
12 nov Vägen framåt för Sveriges försvar
18 nov Ukraina - en lägesbild
24 nov Påverkanskampanjer och propaganda
25 nov Frivilligresurser i kris och krig
15 nov Kan Sverige försvaras - mot vad?

ALMEDALEN

29 jun Feministisk säkerhetspolitik
30 jun Ryssland: Säkerhetspolitiska mål och medel
01 jul Nya hot - nya krav på samhällets säkerhet?
02 jul Kopplingen mellan IS och Boko Haram - bristande internationell respons
01 jul Civilt försvar för samhällets säkerhet
01 jul Mali - en säkerhetspolitisk lägesbild
03 jul Gråzoner mellan civila och militära insatser - hot mot bistånd och humanitär arbete?

STUDIERESOR

12-16 apr Studieresa Paris
13-15 okt FOSA alumniresa Riga
22-25 nov Studieresa Kiev

STUDENTKONFERENSER

SKS, Säkerhetspolitisk studentkonferens

17 nov SKS Luleå tekniska universitet
03 dec SKS Uppsala universitet
10 dec SKS Karlstad universitet

UTBILDNING PÅ UNIVERSITET OCH HÖGSKOLOR

ROKK, Rapportering om kris och krig (journalistik)
KIK, Kommunikation i kris (medie- och kommunikationsvetenskap)
MFD, Minister för en dag

11-12 feb ROKK Skurups folkhögskola
17 feb MFD Militärhögskolan Halmstad
19 feb MFD Stockholms universitet
27 feb MFD Uppsala universitet
03 mar MFD MSB Revingshed
09 mar KIK Södertörn högskola
10 mar KIK Södertörn högskola
11 mar MFD Lunds universitet
23 mar MFD Uppsala universitet
09-10 apr ROKK Södertörn högskola
14 apr MFD Uppsala universitet
20-21 apr ROKK Södertörn högskola
21 apr MFD Stockholms universitet
23-24 apr ROKK Södertörn högskola
28 apr MFD Militärhögskolan Halmstad
21-22 maj ROKK JMG, Göteborgs universitet
17 jul MFD Militärhögskolan Halmstad
16 sep KIK Mittuniversitetet, Sundsvall
28 sep MFD Stockholms universitet
23 okt MFD Lunds universitet
26 okt MFD Uppsala universitet
11-12 nov ROKK JMG, Stockholms universitet
13 nov MFD Uppsala universitet
19-20 nov ROKK Södertörn högskola
24-25 nov MFD Militärhögskolan Halmstad
25-26 nov ROKK Södertörn högskola
02 dec MFD Chalmers tekniska högskola
2-3 dec ROKK Mittuniversitetet, Sundsvall
16 dec MFD Försvarshögskolan
21-22 dec ROKK JMG, Göteborgs universitet

SÄRSKILD VERKSAMHET FÖR UNGA

#SÄKBAR: - säkerhetspolitisk efterverk

Samtal med: intervjuserie på webben

MFD, Minister för en dag

10 feb	#SÄKBAR:	Vem fattar försvarsbeslut?
16 feb	MFD	Försvarsutbildarna
09 mar	MFD	Fackförbundet ST
18 mar	Samtal med:	Johan Mast
26 mar	#SÄKBAR:	Sexuellt våld som vapen
28 mar	MFD	Moderata ungdomsförbundet Malmö
07 apr	#SÄKBAR:	Livsmedel och konflikt – nutid och framtid
11 apr	Seminarium	Utrikespolitiska Förbundets Konvent 15
12 apr	MFD	Utrikespolitiska Förbundets Konvent 15
13 apr	Seminarium	The Global Terrorism Threat in 2015
29 apr	Samtal med:	Mona Sahlin
05 maj	#SÄKBAR:	Rapportering från kris och krig
13 maj	Samtal med:	Peter Hultqvist
10 juni	MFD	Föreningen för utvecklingsfrågor
02 juli	MFD	Sjövarnskåren Kånsö
19 sep	Föreläsning	Ung Liberal, Göteborg
23 sep	Samtal med:	Kenneth Nejnes
26 sep	MFD	Organisationen Black hole
01 okt	Föreläsning	Katrineholm Frivilliga försvarsorganisationer
04 nov	Samtal med:	Louise Olsson
04 nov	Föreläsning	Socialdemokraterna Katrineholm, SSU Katrineholm
18 nov	Samtal med:	Dennis Gyllensporre
18 nov	Föreläsning	Olympiakolan, Helsingborg
09 dec	Samtal med:	Helena Lindberg
17 dec	MFD	Kristdemokratiska ungdomsförbundet

UTBILDNING I GYMNASIESKOLAN

MFD, Minister för en dag

08 jan	MFD	Viktor Rydberg gymnasium Jarlapan	Stockholm
08 jan	MFD	Viktor Rydberg gymnasium Jarlapan	Stockholm
09 jan	MFD	Viktor Rydberg gymnasium Jarlapan	Stockholm
12 jan	MFD	Skvaderns gymnasieskola	Sundsvall
13 jan	MFD	Skvaderns gymnasieskola	Sundsvall
13 jan	MFD	Skvaderns gymnasieskola	Sundsvall
14 jan	MFD	Skvaderns gymnasieskola	Sundsvall
14 jan	MFD	Skvaderns gymnasieskola	Sundsvall
15 jan	MFD	Skvaderns gymnasieskola	Sundsvall
15 jan	MFD	Skvaderns gymnasieskola	Sundsvall
15 jan	MFD	Magnus Åbergsgymnasiet	Trollhättan
16 jan	MFD	Magnus Åbergsgymnasiet	Trollhättan
21 jan	MFD	Wiks folkhögskola	Uppsala
21 jan	MFD	Uddevalle gymnasieskola	Uddevalle
21 jan	MFD	Wargentin	Östersund
21 jan	MFD	Wargentin	Östersund
22 jan	MFD	Wargentin	Östersund
22 jan	MFD	Wargentin	Östersund
22 jan	MFD	Thorén Business School	Stockholm
23 jan	MFD	Lindholmens tekniska gymnasium	Göteborg
23 jan	MFD	Pauli gymnasium	Malmö
27 jan	MFD	Rekarnebgymnasiet	Eskilstuna
28 jan	MFD	Uddevalle gymnasieskola	Uddevalle
28 jan	MFD	Rekarnebgymnasiet	Eskilstuna
28 jan	MFD	Rekarnebgymnasiet	Eskilstuna
29 jan	MFD	Rekarnebgymnasiet	Eskilstuna
29 jan	MFD	Rekarnebgymnasiet	Eskilstuna
29 jan	MFD	Mikael Elias Teoretiska gymnasium	Stockholm
04 feb	MFD	Uddevalle gymnasieskola	Uddevalle
05 feb	MFD	Vallentuna gymnasium	Stockholm
05 feb	MFD	Thoren Business School Malmö	Malmö
06 feb	MFD	Thoren Business School Malmö	Malmö
06 feb	MFD	Thoren Business School Malmö	Malmö
09 feb	MFD	Carlforsska gymnasiet	Västerås
09 feb	MFD	Carlforsska gymnasiet	Västerås
10 feb	MFD	Nyköpings gymnasium Tessin	Nyköping
10 feb	MFD	Nyköpings gymnasium Tessin	Nyköping
17 feb	MFD	Östra gymnasiet	Stockholm
17 feb	MFD	NTI Handels gymnasium	Stockholm
18 feb	MFD	Östersunds gymnasieskola	Östersund
18 feb	MFD	Per Brahe gymnasiet	Jönköping
18 feb	MFD	Per Brahe gymnasiet	Jönköping
19 feb	MFD	Per Brahe gymnasiet	Jönköping
19 feb	MFD	Per Brahe gymnasiet	Jönköping
19 feb	MFD	Östersunds gymnasieskola	Östersund
19 feb	MFD	Östersunds gymnasieskola	Östersund
19 feb	MFD	Hvitfeldtska gymnasiet	Göteborg
19 feb	MFD	Hvitfeldtska gymnasiet	Göteborg
20 feb	MFD	Lindholmens tekniska gymnasium	Göteborg
25 feb	MFD	Pauli gymnasium	Malmö
02 mar	MFD	Christopher Polhemskolan	Visby
03 mar	MFD	Åva gymnasium	Täby
03 mar	MFD	Åva gymnasium	Täby
03 mar	MFD	Tullinge gymnasium	Stockholm
03 mar	MFD	Cybergymnasiet	Stockholm
04 mar	MFD	Fyrisskolan	Uppsala

04 mar	MFD	Ehrens vardska gymnasiet	Karlskrona
04 mar	MFD	Ehrens vardska gymnasiet	Karlskrona
04 mar	MFD	Värmdö gymnasium	Stockholm
05 mar	MFD	Värmdö gymnasium	Stockholm
06 mar	MFD	Hvitfeldtska gymnasiet	Göteborg
06 mar	MFD	Tullinge gymnasium	Stockholm
06 mar	MFD	Kungsängsgymnasiet	Sala
06 mar	MFD	Kungsängsgymnasiet	Sala
09 mar	MFD	Kunskapscentrum Markaryd	Markaryd
09 mar	MFD	Kunskapscentrum Markaryd	Markaryd
09 mar	MFD	Christopher Polhem gymnasiet	Visby
10 mar	MFD	Atleticagymnasiet	Stockholm
10 mar	MFD	Atleticagymnasiet	Stockholm
11 mar	MFD	Atleticagymnasiet	Stockholm
11 mar	MFD	Atleticagymnasiet	Stockholm
11 mar	MFD	Wisby gymnasiet	Visby
11 mar	MFD	Hvitfeldtska gymnasiet	Göteborg
11 mar	MFD	Fyrisskolan	Uppsala
12 mar	MFD	Västerås folkhögskola	Västerås
12 mar	MFD	Atleticagymnasiet	Stockholm
12 mar	MFD	Jensen Education Lund	Lund
13 mar	MFD	Asperö Friskolor	Halmstad
13 mar	MFD	Asperö Friskolor	Halmstad
16 mar	MFD	Rytmus Stockholm	Stockholm
16 mar	MFD	Rytmus Stockholm	Stockholm
17 mar	MFD	Rytmus Stockholm	Stockholm
17 mar	MFD	Rytmus Stockholm	Stockholm
18 mar	MFD	Rytmus Stockholm	Stockholm
18 mar	MFD	Thorildsplans gymnasium	Stockholm
18 mar	MFD	Procvitas Privata gymnasium	Växjö
18 mar	MFD	Procvitas Privata gymnasium	Växjö
19 mar	MFD	Procvitas Privata gymnasium	Växjö
19 mar	MFD	Procvitas Privata gymnasium	Växjö
19 mar	MFD	Rytmus Stockholm	Stockholm
19 mar	MFD	IT-gymnasiet	Uppsala
20 mar	MFD	Thorildsplans gymnasium	Stockholm
21 mar	MFD	Cisv Håbo	Uppsala
23 mar	MFD	Thorildsplans gymnasium	Stockholm
23 mar	MFD	Thorildsplans gymnasium	Stockholm
23 mar	MFD	Luleå gymnasieskola	Luleå
24 mar	MFD	Luleå gymnasieskola	Luleå
26 mar	MFD	Mikael Elias Teoretiska gymnasium	Stockholm
26 mar	MFD	Östra Reals gymnasium	Östra Real
27 mar	MFD	Jensen gymnasium Västerås	Västerås
27 mar	MFD	Sjölns gymnasium	Göteborg
30 mar	MFD	Klara södra gymnasium	Klara södra
31 mar	MFD	Klara södra gymnasium	Klara södra
31 mar	MFD	Åva gymnasium	Stockholm
01 apr	MFD	Klara södra gymnasium	Klara södra
01 apr	MFD	Sjödals gymnasium	Stockholm
08 apr	MFD	Österport gymnasium	Ystad
08 apr	MFD	Älleberg gymnasium	Falköping
08 apr	MFD	Älleberg gymnasium	Falköping
09 apr	MFD	Älleberg gymnasium	Falköping
09 apr	MFD	Älleberg gymnasium	Falköping
09 apr	MFD	Österport gymnasium	Ystad
09 apr	MFD	Hjo Folkhögskola	Hjo
09 apr	MFD	Hjo Folkhögskola	Hjo
10 apr	MFD	Älleberg gymnasium	Falköping
10 apr	MFD	Älleberg gymnasium	Falköping
10 apr	MFD	Bernadotte gymnasium	Malmö
13 apr	MFD	Jensen gymnasium Lund	Lund
15 apr	MFD	Åva gymnasium	Stockholm
15 apr	MFD	Katedralskolan Linköping	Linköping
15 apr	MFD	Katedralskolan Linköping	Linköping
16 apr	MFD	Katedralskolan Linköping	Linköping
16 apr	MFD	Katedralskolan Linköping	Linköping
16 apr	MFD	Berzeliuskolan	Linköping
16 apr	MFD	Berzeliuskolan	Linköping
16 apr	MFD	Cybergymnasiet	Stockholm
16 apr	MFD	Bladins gymnasium	Malmö
16 apr	MFD	Bladins gymnasium	Malmö
17 apr	MFD	Sjölns gymnasium	Göteborg
17 apr	MFD	Fryshuset gymnasium	Stockholm
17 apr	MFD	Wisby gymnasiet	Visby
18 apr	MFD	Lundsbergs skola	Storfors
18 apr	MFD	Lundsbergs skola	Storfors
18 apr	MFD	Lundsbergs skola	Storfors
18 apr	MFD	Lundsbergs skola	Storfors
22 apr	MFD	Hvitfeldtska gymnasium	Göteborg
22 apr	MFD	Katedralskolan Växjö	Växjö
22 apr	MFD	Katedralskolan Växjö	Växjö
23 apr	MFD	Katedralskolan Växjö	Växjö
23 apr	MFD	Katedralskolan Växjö	Växjö
24 apr	MFD	Katedralskolan Växjö	Växjö
24 apr	MFD	Jensen gymnasium Västerås	Västerås
27 apr	MFD	Alströmer gymnasium	Alingsås
27 apr	MFD	Alströmer gymnasium	Alingsås

28 apr	MFD	Alströmergymnasiet	Alingsås	23 okt	MFD	Bildningscentrum Facetten	Åtvidaberg
29 apr	MFD	Kungsholmens västra gymnasium	Stockholm	23 okt	MFD	Bildningscentrum Facetten	Åtvidaberg
29 apr	MFD	Alströmergymnasiet	Alingsås	23 okt	MFD	Bildningscentrum Facetten	Åtvidaberg
29 apr	MFD	Folkhögskolan Sundbyberg	Stockholm	23 okt	MFD	Agnebergsgymnasiet	Uddevalla
13 maj	MFD	Västerås folkhögskola	Västerås	02 nov	MFD	Hermods gymnasium	Stockholm
30 apr	MFD	Alströmergymnasiet	Alingsås	02 nov	MFD	Ängelholms gymnasieskola	Ängelholm
30 apr	MFD	Alströmergymnasiet	Alingsås	02 nov	MFD	Ängelholms gymnasieskola	Ängelholm
30 apr	MFD	Mikael Elias Teoretiska gymnasium	Stockholm	02 nov	MFD	Sundbybergs folkhögskola	Stockholm
04 maj	MFD	Thorildsplans gymnasium	Stockholm	03 nov	MFD	Hermods gymnasium	Stockholm
06 maj	MFD	Didaktus gymnasium	Stockholm	04 nov	MFD	Västerås folkhögskola	Västerås
06 maj	MFD	Kärrtorps gymnasium	Stockholm	04 nov	MFD	Olympiakolan	Helsingborg
07 maj	MFD	Bromma gymnasium	Stockholm	05 nov	MFD	Ängelholms gymnasieskola	Ängelholm
08 maj	MFD	Olympiakolan	Helsingborg	05 nov	MFD	Ängelholms gymnasieskola	Ängelholm
13 maj	MFD	Hersby gymnasium	Stockholm	05 nov	MFD	Östra Reals gymnasium	Stockholm
13 maj	MFD	Vasaskolan	Gävle	05 nov	MFD	Malmö Borgarskola	Malmö
13 maj	MFD	Vasaskolan	Gävle	06 nov	MFD	Ängelholms gymnasieskola	Ängelholm
13 maj	MFD	Alströmergymnasiet	Alingsås	06 nov	MFD	Hjalmar Strömerskolan	Strömsund
19 maj	MFD	Åva gymnasium	Stockholm	06 nov	MFD	Hjalmar Strömerskolan	Strömsund
20 maj	MFD	Thorildsplans gymnasium	Stockholm	09 nov	MFD	Örkellunga utbildningscentrum	Örkellunga
20 maj	MFD	Kärrtorps gymnasium	Stockholm	09 nov	MFD	Schillerska gymnasiet	Göteborg
22 maj	MFD	Katedralskolan	Uppsala	10 nov	MFD	Sundsgymnasiet	Vellinge
22 maj	MFD	Mälargymnasiet	Stockholm	10 nov	MFD	Virginska gymnasiet	Örebro
25 maj	MFD	Åva gymnasium	Stockholm	10 nov	MFD	Virginska gymnasiet	Örebro
25 maj	MFD	Borgarskolan	Gävle	10 nov	MFD	Virginska gymnasiet	Örebro
25 maj	MFD	Borgarskolan	Gävle	10 nov	MFD	Virginska gymnasiet	Örebro
26 maj	MFD	Grillska gymnasiet	Örebro	12 nov	MFD	Virginska gymnasiet	Örebro
27 maj	MFD	Grillska gymnasiet	Örebro	12 nov	MFD	Virginska gymnasiet	Örebro
27 maj	MFD	Grillska gymnasiet	Örebro	12 nov	MFD	Schillerska gymnasiet	Göteborg
28 maj	MFD	Katedralskolan Uppsala	Uppsala	13 nov	MFD	Sundsgymnasiet	Vellinge
28 maj	MFD	Praktiska gymnasiet	Halmstad	16 nov	MFD	Bromma gymnasium	Stockholm
28 maj	MFD	Praktiska gymnasiet	Halmstad	16 nov	MFD	Norra Real	Stockholm
02 jun	MFD	YBC Nacka	Stockholm	16 nov	MFD	Schillerska gymnasiet	Göteborg
03 jun	MFD	Borgarskolan	Gävle	17 nov	MFD	Bromma gymnasium	Stockholm
03 jun	MFD	Borgarskolan	Gävle	17 nov	MFD	Fridegårdsgymnasiet	Bålsta
04 jun	MFD	Ehrensärdska gymnasiet	Karlskrona	18 nov	MFD	Falu fria gymnasium	Uppsala
09 jun	MFD	Viktor Rydbergs samskola	Stockholm	19 nov	MFD	Virginska gymnasiet	Örebro
27 aug	MFD	Norra Real	Stockholm	19 nov	MFD	Virginska gymnasiet	Örebro
01 sep	MFD	Värmdö gymnasium	Stockholm	19 nov	MFD	Katedralskolan Lund	Lund
07 sep	MFD	Norra Real	Stockholm	19 nov	MFD	Katedralskolan Lund	Lund
08 sep	MFD	Värmdö gymnasium	Stockholm	19 nov	MFD	Luleå gymnasieskola	Luleå
14 sep	MFD	Norra Real	Stockholm	20 nov	MFD	Luleå gymnasieskola	Luleå
15 sep	MFD	Hässelholms tekniska skola	Hässelholm	20 nov	MFD	Fyrisskolan	Uppsala
16 sep	MFD	Kungstensgymnasiet	Stockholm	20 nov	MFD	Sundsgymnasiet	Vellinge
17 sep	MFD	Borgarskolan	Malmö	20 nov	MFD	Åva gymnasium	Stockholm
17 sep	MFD	Viktor Rydberg Odenplan	Stockholm	20 nov	MFD	Åva gymnasium	Stockholm
21 sep	MFD	Thorén Business School Örebro	Örebro	20 nov	MFD	Klara gymnasium Karlstad	Karlstad
21 sep	MFD	Thorén Business School Örebro	Örebro	23 nov	MFD	Magnus Åbergsgymnasiet	Trollhättan
21 sep	MFD	Viktor Rydberg Odenplan	Stockholm	23 nov	MFD	Magnus Åbergsgymnasiet	Trollhättan
22 sep	MFD	S:t Eskils gymnasium	Eskilstuna	23 nov	MFD	Katedralskolan Uppsala	Uppsala
22 sep	MFD	S:t Eskils gymnasium	Eskilstuna	24 nov	MFD	Vallentuna gymnasium	Stockholm
22 sep	MFD	Tullinge gymnasium	Stockholm	24 nov	MFD	Fridagymnasiet	Vänersborg
23 sep	MFD	Kungstensgymnasiet	Stockholm	24 nov	MFD	Fridagymnasiet	Vänersborg
24 sep	MFD	Hässelholms tekniska skola	Hässelholm	25 nov	MFD	Huddinge gymnasiet	Stockholm
24 sep	MFD	Nacka gymnasium	Stockholm	25 nov	MFD	Täby Enskilda gymnasium	Stockholm
24 sep	MFD	Tullinge gymnasium	Stockholm	25 nov	MFD	Rudbecks gymnasium	Sollentuna
24 sep	MFD	Väsby Nya gymnasium	Upplands Väsby	26 nov	MFD	Fridagymnasiet	Vänersborg
25 sep	MFD	Tullinge gymnasium	Stockholm	26 nov	MFD	Sjödalsgymnasiet	Stockholm
25 sep	MFD	Östra Reals gymnasium	Stockholm	26 nov	MFD	Sjödalsgymnasiet	Stockholm
29 sep	MFD	Agnebergsgymnasiet	Uddevalla	27 nov	MFD	Huddinge gymnasiet	Stockholm
29 sep	MFD	Agnebergsgymnasiet	Uddevalla	30 nov	MFD	Elof Lindälvs gymnasium	Kungsbacka
29 sep	MFD	Arlandagymnasiet	Stockholm	01 dec	MFD	Thorén Business School Stockholm	Stockholm
30 sep	MFD	Campus Manilla	Stockholm	02 dec	MFD	Folkhögskolan i Köping	Köping
01 okt	MFD	Sjölin's gymnasium	Stockholm	03 dec	MFD	Einar Hansengymnasiet	Malmö
02 okt	MFD	Thorén Business School Örebro	Örebro	03 dec	MFD	Einar Hansengymnasiet	Malmö
05 okt	MFD	ProCivitas Lund	Lund	03 dec	MFD	Jensen gymnasium Västerås	Västerås
05 okt	MFD	Tumba gymnasium	Stockholm	04 dec	MFD	Kungsholmens västra gymnasium	Stockholm
06 okt	MFD	Helsingborgs sportgymnasium	Helsingborg	07 dec	MFD	Östra Reals gymnasium	Stockholm
06 okt	MFD	Agnebergsgymnasiet	Uddevalla	08 dec	MFD	Molkoms folkhögskola	Karlstad
06 okt	MFD	Agnebergsgymnasiet	Uddevalla	08 dec	MFD	Molkoms folkhögskola	Karlstad
06 okt	MFD	Norra Real	Stockholm	08 dec	MFD	Bromangymnasiet	Hudiksvall
06 okt	MFD	Fyrisskolan	Uppsala	09 dec	MFD	Bromangymnasiet	Hudiksvall
06 okt	MFD	Fyrisskolan	Uppsala	09 dec	MFD	Dragonskolan	Umeå
07 okt	MFD	Norra Real	Stockholm	09 dec	MFD	Bromangymnasiet	Hudiksvall
07 okt	MFD	Rudbecks gymnasium	Sollentuna	10 dec	MFD	Bromangymnasiet	Hudiksvall
09 okt	MFD	Nacka gymnasium	Stockholm	10 dec	MFD	Bromangymnasiet	Hudiksvall
12 okt	MFD	Borgarskolan	Malmö	10 dec	MFD	Dragonskolan	Umeå
13 okt	MFD	Arlandagymnasiet	Stockholm	10 dec	MFD	Dragonskolan	Umeå
14 okt	MFD	Täby Enskilda gymnasium	Stockholm	11 dec	MFD	Dragonskolan	Umeå
14 okt	MFD	Nacka gymnasium	Stockholm	11 dec	MFD	Birger Sjöberg gymnasiet	Vänersborg
14 okt	MFD	Borgarskolan Gävle	Gävle	11 dec	MFD	Birger Sjöberg gymnasiet	Vänersborg
14 okt	MFD	Borgarskolan Gävle	Gävle	14 dec	MFD	Huddinge gymnasiet	Stockholm
15 okt	MFD	Östra Real	Stockholm	14 dec	MFD	Bromma gymnasium	Stockholm
16 okt	MFD	Katedralskolan Skara	Skara	16 dec	MFD	Bromma gymnasium	Stockholm
19 okt	MFD	Campus Manilla	Stockholm	17 dec	MFD	Aranäs gymnasiet	Kungsbacka
19 okt	MFD	Campus Manilla	Stockholm	17 dec	MFD	Aranäs gymnasiet	Kungsbacka
20 okt	MFD	Värmdö gymnasium	Stockholm				
20 okt	MFD	Campus Manilla	Stockholm				
20 okt	MFD	Malmö Borgarskola	Malmö				
22 okt	MFD	Nacka gymnasium	Stockholm				
23 okt	MFD	Bildningscentrum Facetten	Åtvidaberg				

HÖR GÄRNA AV DIG!

DET ÄR VI SOM SVARAR.

På kansliet

Lilla Nygatan 14
Box 2284
103 17 Stockholm

På epost

Inbjudningar

Prenumerera på inbjudningar till vår verksamhet genom att anmäla dig på vår hemsida.

Säkerhetspolitiskt nyhetsbrev

Säkerhetspolitiskt nyhetsbrev för lärare i gymnasieskolan. Anmäl dig via vår hemsida.

På webben

folkochforsvar.se

@folkochforsvar

folkochforsvar

folkochforsvar

fofinsta

Lena Bartholdson

Generalsekreterare

08-588 824 92

070-733 07 47

lena.bartholdson@folkochforsvar.se

Lisa Gillström

Programansvarig samhällets säkerhet

08-588 824 96

073-775 25 94

lisa.gillstrom@folkochforsvar.se

Lina Hast

Programansvarig försvarspolitik

08-588 824 97

073-673 71 37

lina.hast@folkochforsvar.se

Minou Sadeghpour

Programansvarig säkerhetspolitik

08-588 824 99

076-812 53 84

minou.sadeghpour@folkochforsvar.se

Fredrik Müller-Hansen

Utbildningsansvarig

08-588 824 93

073-746 44 30

fredrik.mullerhansen@folkochforsvar.se

Johanna Mathiasson

Utbildningsansvarig

08-588 824 98

070-090 40 66

johanna.mathiasson@folkochforsvar.se

Johan Larnefeldt

Utbildningsansvarig

08-588 824 95

073-624 60 06

johan.larnefeldt@folkochforsvar.se

Victor Canvert

Utbildningsansvarig

08-588 824 91

070-090 88 61

victor.canvert@folkochforsvar.se

Henrik Karlsson

Enhetsansvarig utbildningsenheten

08-588 824 94

070-733 07 52

henrik.karlsson@folkochforsvar.se

VÅRA MEDLEMMAR

VERKSAMHETSÅRET 2015

Att vara medlem i Folk och Försvar innebär att stödja fred, frihet och demokrati.

Våra 81 medlemsorganisationer markerar genom sitt medlemskap betydelsen av att frågor som rör säkerhetspolitik, försvarspolitik och samhällets säkerhet finns på agendan för offentlig debatt.

Advokatsamfundet
Allmänna Försvarsföreningen
Bilkåren
Brandskyddsföreningen
Centerpartiets Ungdomsförbund
Centerstudenter
Civilekonomerna
Europeiska Ungdomsparlamentet Sverige
Fackförbundet ST
Flygvapenfrivilligas Riksförbund
Folksam
Fredsbaskrarna
Fria Moderata Studentförbundet
Frivilliga Automobilkårernas Riksförbund
Frivilliga Flygkåren
Frivilliga Motorcykelkårernas Riksförbund
Frivilliga Radioorganisationen
Föreningen Lärare i samhällskunskap
Försvarets Personaltjänstförbund
Försvarsförbundet
Grön Ungdom
Hela Sverige ska leva
Insatsingenjörernas Riksförbund
Jusek
Kooperativa Förbundet
Kristdemokratiska Studentförbundet
Kristdemokratiska Ungdomsförbundet
Kungl. Krigsvetenskapsakademien
Kungl. Örlogsmannasällskapet
Landsrådet för Sveriges Ungdomsorganisationer
Lantbrukarnas Riksförbund
Liberala Ungdomsförbundet
Livsmedelshandlarna
LO
Moderata Ungdomsförbundet
Officersförbundet
Polisförbundet
Reservofficerarna
Rikshemvärnsrådet
Riksförbundet Sveriges Lottakårer
Rädda Barnen

Saco-förbundet Trafik & Järnväg
Scouterna
SEKO
SIOS
Sjövärnskårernas Riksförbund
S-kvinnor
SME-D
Socialdemokratiska studentförbundet
Stöldskyddsföreningen
Swedish Association of Civil Security
Svensk Handel
Svensk Soldat
Svenska Atlantkommittén
Svenska Bankföreningen
Svenska Blå stjärnan
Svenska Brukshundsklubben
Svenska Fallskärmsförbundet
Svenska Flottans Reservofficersförbund
Svenska FN-förbundet
Svenska Försvarsutbildningsförbundet
Svenska Kyrkan
Svenska Pistolskytteförbundet
Svenska Röda Korset
Svenska Soldathemsförbundet
Svenskt Näringsliv
Sveriges Akademikers Centralorganisation
Sveriges Civilförsvarsförbund
Sveriges Ingenjörer
Sveriges Kommuner och Landsting
Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund
Sveriges Reservofficerare
Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund
Säkerhets- och försvarsföretagen
TCO
Teknikföretagen
Tull Kust
Ung Pirat
Ung Vänster
Utrikespolitiska förbundet
Utrikespolitiska Institutet

Folk och Försvars vision är att skapa insikt i vad som påverkar fred och frihet för oss alla i vår omvärld.
Vi ska vara en öppen arena där säkerhets- och försvarspolitik utvecklas och berörs, och nya idéer prövas.
Hos oss möts olika människor och olika åsikter.